

Národní muzeum

VÝROČNÍ ZPRÁVA
2002

Zpracoval: PhDr. Michal Stehlík
20. 6. 2003

Obsah

- I. Organizace**
- II. Povodeň 2002**
- III. Oživování objektů Národního muzea**
- IV. Sbírkotvorná činnost**
- V. Prezentační činnost**
- VI. Národní muzeum otevírající se veřejnosti**
- VII. Věda a výzkum**
- VIII. Edice a výběr z publikací Národního muzea**
- IX. Hospodaření Národního muzea**
- X. Organizační struktura**
- XI. Výhled 2003**
- XII. Příloha č. 1 – Přehled hospodaření**

I. Organizace

Zásadní změnou pro život Národního muzea byl v roce 2002 nástup nového generálního ředitele PhDr. Michala Lukeše, který se ujal funkce 1. 1. 2002. S jeho nástupem došlo k nastartování procesu reorganizace Národního muzea. Tento proces byl zakotven v Krátkodobé koncepci rozvoje Národního muzea, kterou generální ředitel vydal 20. 5. 2002. Již na počátku roku 2002 se nový postup konkrétně projevil ve zřízení nových pracovišť – byl zřízen referát centrální evidence sbírek, nastaveno efektivnější fungování sekretariátu generálního ředitele a jasně definována role vědeckého tajemníka Národního muzea. Další postup se týkal oblasti vnitřních norem, které byly zrevidovány a započalo se s jejich aktualizací. Šlo především o správu sbírky a záležitosti pronájmů a služeb. Velká pozornost byla věnována též oblasti propagace, vnějších vztahů a marketingu, která byla doposud slabinou Národního muzea. Jedním z prvních úkolů roku 2002 se prioritně stala tvorba krizových plánů instituce. V roce 2002 proběhla v muzeu kontrola Nejvyššího kontrolního úřadu, která byla zaměřena na hospodaření muzea a správu sbírky. Na přání generálního ředitele byla ještě rozšířena. Kontrola odhalila některé nedostatky a náprava těchto záležitostí byla zohledněna ve zvláštním příkaze generálního ředitele.

V roce 2002 byly zrekonstruovány poradní orgány generálního ředitele – Rada Národního muzea a Vědecká rada Národního muzea. Zároveň došlo ke vzniku Poradního sboru pro Vrchotovy Janovice. Velký důraz byl kladen na záležitosti reformy platových tarifů, když generální ředitel vytvořil ve spolupráci s odborovou organizací mzdovou komisi Národního muzea. Tento postup je jedním z předpokladů narovnání podhodnocených limitů. Během roku probíhaly intenzivní práce na novém organizačním řádu instituce, který vstoupí v platnost v prvním čtvrtletí roku 2003. Na základě krátkodobé koncepce a revize norem byly určeny priority dalšího postupu. Jedná se především o dokončení kvalitního režimu práce se sbírkou, záležitosti výstavní politiky a vědecký vývoj.

Rada Národního muzea

PhDr. Vojtěch Balík

Mgr. Michal Beneš, CSc.

Doc. PhDr. Rudolf Chmel, DrSc.
Doc. RNDr. Helena Illnerová, DrSc.
Ing. Václav Kasík
Dr. Radslav Kinský
PhDr. Helena Koenigsmarková
Prof. PhDr. Robert Kvaček, CSc.
Doc. PhDr. Václav Ledvinka, DrSc.
Mgr. Radko Martínek
Doc. JUDr. Petr Pithart, CSc.
Doc. PhDr. Vilém Prečan, CSc.
Doc. PhDr. Vít Vlnas
Mgr. Jaroslav Vocelka
Ing. Vlastimil Vykydal
Prof. Ing. Ivan Wilhelm, CSc.
PhDr. Zdeněk Zahradník

Vědecká rada Národního muzea

Humanitní sekce

PhDr. Anežka Baďurová
PhDr. Mikuláš Bek, PhD.
doc. PhDr. Josef Kandert, CSc.
doc. PhDr. Jiří Kropáček, CSc.
PhDr. Jarmila Kučerová
PhDr. Jiřina Langhammerová
doc. PhDr. Olga Lomová
PhDr. Olga Mojžíšová
prof. PhDr. Evžen Neustupný, CSc.
PhDr. Karel Sosna
PhDr. Eduard Šimek, CSc.
prof. PhDr. Miroslav Verner, DrSc.

prof. PhDr. Ivan Vojtěch

Přírodovědecká sekce

RNDr. Svatopluk Bílý, CSc.

doc. RNDr. Martin Braniš, CSc.

RNDr. Jiří Kvaček, CSc.

RNDr. Jiří Moravec, CSc.

RNDr. Martina Réblová, PhD.

Mgr. Jiří Sejkora, PhD.

RNDr. Jan Štěpánek

prof. RNDr. Karel Šťastný

RNDr. Petr Velemínský, PhD.

II. Povodeň 2002

Národní muzeum bylo stejně jako mnoho dalších kulturních a vědeckých institucí v České republice zasaženo mimořádnou krizovou situací – povodněmi srpna 2002. Vzhledem k tomu, že byly včas zpracovány krizové plány pro jednotlivé objekty Národního muzea, a především díky mimořádnému nasazení pracovníků muzea, byly škody ničivé povodně sníženy na minimum. Generální ředitel vyhlásil v muzeu povodňové nebezpečí již 8. srpna 2002 v 15.00. Postupující Vltava a následné rozvodnění Labe a Ohře nakonec potvrdily včasnost tohoto opatření.

Národní muzeum bylo postupně nuceno evakuovat tyto objekty:

České muzeum hudby

- Velkopřevorský palác

Zatopeny byly 4 depozitáře, tj. celkem 7 místností, výše hladiny dosáhla cca 120 cm. Sbírková hudebních nástrojů nebyla zasažena.

- Muzeum Bedřicha Smetany

Budova byla zaplavena do výše 2,6 m. Veškeré sbírkové předměty byly včas evakuovány.

- Podzemní trezory se vzácnými materiály

Evakuovány jako první na bezpečné a střežené místo dle krizových plánů.

Náprstkovo muzeum

- Hlavní budova na Betlémském náměstí
Došlo k zatopení sklepů, sbírkové předměty a knihovna Náprstkova muzea byly rovněž včas evakuovány.
- zámek Liběchov
Zámek byl zatopen do úrovně prvního patra. Asijská expozice i další sbírkové předměty byly včas evakuovány.

Historické muzeum

- Tyršovo muzeum tělesné výchovy a sportu
Sbírkové předměty byly včas evakuovány. Budova byla zasažena do 50 cm.
- Archiv Národního muzea – Holešovice
Budova naštěstí nebyla nakonec vodou zasažena.
- Lapidárium na Výstavišti
Tato budova nebyla rovněž naštěstí zasažena.
- Národopisné oddělení – pracovny Malátova ulice, Praha 5
Evakuováno zařízení kanceláří, budova nakonec nezasažena.
- Centrální depozitáře Terezín
(zde uloženy i předměty Knihovny NM a Českého muzea hudby)
Centrální depozitáře v Terezíně leží mimo záplavou oblast (jedná se o dva velké objekty – bývalá Kasárna). Po vyhlášení povodňového nebezpečí byla zahájena evakuace do vyšších pater, další předměty byly umísťovány do výše 1 – 1,5m nad zemí. Výše hladiny vody při povodni dosáhla však až 2 m.

Škody na sbírkových předmětech

České muzeum hudby

- Velkopřevorský palác
Poškozena byla část notového archívu a knihovny v objemu 20 m³. Papírové předměty byly ve lhůtě do 48 hodin odvezeny do mrazíren, lze tedy předpokládat jejich záchranu. Unikáty a nejvzácnější předměty byly včas evakuovány.

Náprstkovo muzeum

- zámek Liběchov

Voda poškodila několik kusů těžkého nábytku, který nebylo možno odnést. Vodou byly též těžce poškozeny nástěnné malby, včetně maleb Josefa Navrátila. Záchrané práce byly realizovány restaurátorem, který fresky restauroval v 70. letech. Postup byl konzultován se Státním ústavem památkové péče, resp. následně s Národním památkovým úřadem.

Historické muzeum

- Centrální depozitáře Terezín

Došlo k zasažení trojrozměrných předmětů různých typů ze sbírek oddělení tělesné výchovy, divadelního oddělení, oddělení starších českých dějin, národopisného oddělení a Archivu Národního muzea (pečetní typáře, nikoliv papírové předměty). Proběhly záchrané a konzervační práce na všech předmětech. Zároveň byla provedena analýza, do jaké míry se jedná o poškození nenávratné a do jaké míry lze sbírkové předměty zrestaurovat. Postup restaurování pochopitelně závisí na finančních prostředcích. Velice předběžné odhady škod na sbírkových předmětech Historického muzea v Terezíně jsou cca 10 miliónů Kč.

Knihovna Národního muzea

Zasažen depozitář, ve kterém se nacházelo cca 16.000 knih ze sbírek Oddělení zámeckých knihoven umístěných 1,5 m nad zemí. Jedná se převážně o knižní produkci z 19. a 20. století, tj. středně významné knižní fondy a cca 50 starých tisků, z nichž část je stále zamrazena v Mochově, na části další byly okamžitě zahájeny restaurátorské práce. Část knih zajištěna okamžitě po opadnutí vody a sušena klasickým způsobem, část do 48 hodin odvezena k zamrazení. Většinou se jedná o knihy existující v několika exemplářích, tedy nahraditelné. Dále zasažen manipulační depozitář časopisů, zničeny časopisy a noviny od roku 1996 výše, tj. nahraditelné exempláře.

České muzeum hudby

Zasaženo 20 ks klávesových nástrojů a 8 orchestrionů, které nebylo možno pro velikou hmotnost a krátký čas na evakuaci odnést do vyšších pater. Okamžitě po opadnutí vody byly nástroje zajištěny a jejich stav byl posouzen ve spolupráci s předními restaurátory. Nástroje byly konzervačně zajištěny. Národní muzeum postupovalo v souladu s řadou českých i zahraničních posudků, které si nechalo vypracovat.

Škody na majetku a budovách

Všechny zasažené budovy byly poškozeny jak zvenku, tak zevnitř. Byly zničeny elektrické rozvody, trafostanice, bezpečnostní systémy, zařízení kanceláří a prostor. Na odstraňování škod se od okamžiku opadnutí vody intenzivně pracovalo. Objekty byly staticky posouzeny a desinfikovány; do konce roku byla 2002 dokončena první etapa jejich rekonstrukce. Škody na sbírkových předmětech se odhadují přibližně na 40 miliónů Kč, škody na budovách na cca 150 miliónů Kč.

Finanční krytí odstraňování povodňových škod

Z běžného rozpočtu muzea byly vyčleněny finanční prostředky v objemu 2.488 tis. Kč na zajištění evakuace sbírek, základní sanační práce, pořízení strojního a přístrojového vybavení, na nákup ochranných pracovních prostředků a materiálu.

Vedle vlastních zdrojů obdrželo Národní muzeum krátce po povodni zálohu na pojistné plnění ve výši 10.000 tis. Kč, která byla vyčerpána ke krytí naléhavých stavebně-technických oprav.

MK ČR poskytlo na řešení důsledků povodní 1.454 tis. Kč, účelově vázaných na zprovoznění technických instalací a na pořízení vysoušecí techniky.

Magistrát hl. m. Prahy přispěl NM na zajištění neodkladných sanačních prací a zprovoznění technických zařízení objektu Muzea B. Smetany částkou 1.220 tis. Kč.

Mimo výše uvedené zdroje obdrželo NM devět finančních darů v úhrnné výši 1.976.343 Kč.

III. Oživování objektů Národního muzea

V roce 2002 se změnila situace v mnoha objektech Národního muzea. U některých to byl důsledek výše zmíněné povodně ze srpna 2002, u dalších docházelo především k oživování těchto míst jako významných muzejních center Národního muzea.

Hlavní budova Národního muzea

Prioritním cílem Národního muzea je generální rekonstrukce hlavní budovy. Dle plánu úkolů bylo provedeno její komplexní digitální zaměření a zpracován základní materiál, týkající se rekonstrukce hlavní budovy v návaznosti na další fungování NM jako celku. Pokračují práce na vytvoření uživatelského a následně investičního záměru za finanční podpory MK ČR. V souladu s ministrem kultury a v těsné součinnosti je vyvíjena snaha zakotvit rekonstrukci této budovy v usnesení vlády a najít příslušné finanční prostředky.

Budova Českého muzea hudby v Karmelitské ulici

V roce 2002 proběhly závěrečné stavební práce. Po jednání se zřizovatelem MK ČR se Národnímu muzeu podařilo částečně vyřešit hluboké podfinancování stavby. Přestože nebylo vše zcela dořešeno, byl stanoven termín kolaudace stavby na 28. únor 2003. Následné přestěhování sbírek a přemístění zaměstnanců je plánováno do 30. 4. 2003.

Letohrádek Kinských

Rekonstrukce byla započata, dokončení je plánováno na červenec 2003. Stavba probíhala bez technických i finančních problémů. Vzniklo libreto budoucí národopisné expozice, na jehož základě bude zpracován scénář.

Národní kulturní památka Národní Památník na Vítkově

Národní muzeum uzavřelo v roce 2002 smlouvu o spolupráci s Pražskou informační službou, na jejímž základě probíhaly na Vítkově pravidelné prohlídky. Památník se tak postupně otevírá veřejnosti. Vznikly také samostatné internetové stránky památníku,

kteřé je možné navštívít na adrese www.pamatnik-vitkov.cz. Zintenzívnilo se pořádání kulturních programů. Národní muzeum navázalo v otázce využití památníku úzkou spoluprací s Vojenským historickým ústavem Armády ČR, jakož i s Prahou 3.

Byla dokončena Koncepce rehabilitace NKP Národní Památník na Vítkově a zahájeny kroky k vedoucí k jejímu naplňování s termínem do konce roku 2009.

Liběchov

Vzhledem ke katastrofálnímu zaplavení celého areálu v srpnu 2002 musela být naprosto změněna koncepce jeho rekonstrukce a rozvoje. Složitá situace se řeší v rámci povodňových škod.

Horní Počernice

V závěru roku 2002 byly zahájeny práce na digitálním zaměření původních hal. Předpokládá se částečná rekonstrukce staré zástavby a vytvoření nezbytného zázemí pro operativní zvládnutí živelných událostí (vybudování záložních depozitářů a skladu záchranných prostředků a materiálu).

Terezín I.- II.

Situace zde byla obdobně jako v Liběchově zásadně změněna povodní ze srpna 2002. Proběhly základní záchranné práce.

Zámek Vrchotovy Janovice

V duchu zadání Krátkodobé koncepce byl vytvořen komplexní materiál vedoucí k její konkretizaci a technické realizaci, včetně propočtu nákladů. Pokračovalo pořádání kulturních akcí, rekonstrukce zámeckého parku a zámek byl zapojen do mezinárodního projektu „Setkávání“. Národní muzeum vedlo intenzivní jednání s MK ČR, rakouskými a německými partnery o finančních aspektech naplňování této koncepce.

Smetanova myslivna v Jabkenicích

V roce 2002 vrcholily práce směřující k dokončení rekonstrukce památníku, jehož otevření je plánováno na květen 2003.

IV. Sbírkotvorná činnost

Krátkodobá koncepce rozvoje Národního muzea konstatuje tři základní pilíře činnosti Národního muzea, kterými jsou činnost sbírkotvorná, výstavní a vědecká. Sbírka Národního muzea prošla v roce 2002 několika zásadními koncepčními změnami, které stojí na počátku složitého procesu její revize a řádné správy.

Zápis Sbírky Národního muzea do Centrální evidence sbírek MK ČR

Národní muzeum zapsalo svoji sbírku na základě zákona č. 122/2000 Sb. do Centrální evidence sbírek MK ČR dne 2. 5. 2002. Sbírka Národního muzea byla rozdělena do 35 podsbírek. Toto rozdělení představuje první koncepční změnu ve správě sbírky. Sbírka Národního muzea představuje totiž mimořádný problém z hlediska mnoha desetiletí nejednotné správy jednotlivých fondů. Do roku 2001 byl sice vykazován počet předmětů ve sbírce, přičemž k 31. 1. 2001 bylo konstatováno celkem 13,543.932 sbírkových předmětů. Tento počet však neodpovídal realitě, neboť v roce 1984 došlo při prvním větším pokusu o zpřehlednění správy sbírky pouze k základnímu odhadu počtu sbírkových předmětů. V rámci zápisu do centrální evidence sbírek došlo k nahlášení počtu evidenčních čísel ve sbírce, což představuje dle zákona jedinou možnost reálné práce se sbírkou. Národní muzeum mělo k 2. 5. 2002 celkem 3,173.345 evidenčních čísel. K 31. 12. 2002 bylo pak ve sbírce 3,186.626 evidenčních čísel, což představuje roční přírůstek 13.281 evidenčních čísel. Zdánlivý rozpor mezi stavem 2001 a rokem 2002 je způsoben hromadnou evidencí, kdy je pod jedním evidenčním číslem zapsáno několik předmětů. Z hlediska správy sbírky je možné v tomto okamžiku objektivně vykázat pouze počet evidenčních čísel, přičemž odhad počtu předmětů pod těmito čísly přesahuje dokonce 20 miliónů kusů.

Podsbírký Národního muzea a jejich rozsah (počet evidenčních čísel) k 31. 12. 2002 (číslováno dle označení podsbírek v centrální evidenci)

- 1 - geologická 3 752 (vyřazeno: 0)
- 2 - petrografická 24 665 (vyřazeno: 2)
- 3 - mineralogická 91 539 (vyřazeno: 0)
- 4 - paleontologická 133 794 (vyřazeno: 127)
- 5 - botanická 24 438 (vyřazeno: 0)

- 6 - mykologická 266 947 (vyřazeno: 23)
- 7 - entomologická 31 414 (vyřazeno: 0)
- 8 - zoologická 84 515 (vyřazeno: 20)
- 9 - archeologická 358 238 (vyřazeno: 2)
- 10 - historická 191 761 (vyřazeno: 0)
- 11 - etnografická 133 801 (vyřazeno: 17)
- 12 - antropologická 15 456 (vyřazeno: 9)
- 13 - numismatická 638 340 (vyřazeno: 0)
- 18 - knihy 21 462 (vyřazeno: 0)
- 19 - písemnosti a tisky 25 105 (vyřazeno: 0)
- 20 - negativy a diapozitivy 25 677 (vyřazeno: 0)
- 21 - fotografie, filmy, videozáznamy a jiná média 2 522 (vyřazeno: 0)
- 24 - další (sbírka tektitů) 13 687 (vyřazeno: 0)
- 24 - další (sbírka hudebních nástrojů ČMH) 2 577 (vyřazeno: 0)
- 24 - další (sbírka broušených drahých kamenů) 4 797 (vyřazeno: 17)
- 24 - další (sbírka meteoritů) 495 (vyřazeno: 0)
- 25 - jiná (časopisy) 125 (vyřazeno: 0)
- 25 - jiná (sbírka Muzea Antonína Dvořáka) 7 856 (vyřazeno: 0)
- 25 - jiná (knihovna NpM) 1 900 (vyřazeno: 0)
- 25 - jiná (sbírka odd. klasické archeologie HM) 7 386 (vyřazeno: 0)
- 25 - jiná (sbírka divadlo) 493 287 (vyřazeno: 0)
- 25 - jiná (doklady k vývoji knižní kultury) 82 450 (vyřazeno: 0)
- 25 - jiná (sbírka Muzea Bedřicha Smetany) 32 324 (vyřazeno: 0)
- 25 - jiná (sbírka hudebněhistorického odd. ČMH) 204 136 (vyřazeno: 0)
- 25 - jiná (sbírka odd. tělesné výchovy a sportu HM) 135 126 (vyřazeno: 0)
- 25 - jiná (sbírka novodobých českých dějin HM) 16 942 (vyřazeno: 0)
- 25 - jiná (etnografie NpM) 34 606 (vyřazeno: 1)
- 25 - jiná (numismatika NpM) 15 876 (vyřazeno: 3)
- 25 - jiná (pravěk/starověk NpM) 11 383 (vyřazeno: 4)
- 25 - jiná (asijské odd. NpM) 48 247 (vyřazeno: 73)

Akviziční činnost

Na nákup sbírek bylo vynaloženo celkem 713.102 Kč, z toho z fondů Ministerstva kultury ČR 580.000 Kč, ze sponzorských darů 55.970 Kč a z vlastních prostředků muzea 77.132 Kč. Tradičně byl poskytnut i příspěvek Hlávkovy nadace. Většina nových přírůstků však pocházela z vlastní činnosti jednotlivých odborných oddělení a darů jednotlivců i institucí.

Přírodovědecké muzeum

Většina akvizic Přírodovědeckého muzea se uskutečnila formou darů či vlastních sběrů. Z darů je třeba jmenovat posmrtné masky či busty antropologické podsbírky, vzácné makromycety podsbírky mykologické či křídovou flóru podsbírky paleontologické. Ze sběrů pak akvizice zoologické podsbírky a herbářové položky podsbírky botanické. Mezi významné nákupy náležely akvizice mineralogického oddělení (např. diopsid z Madagaskaru).

Historické muzeum

V Historickém muzeu uskutečnily nejvýznamnější nákupy Tyršovo muzeum tělesné výchovy a sportu, Archiv Národního muzea a oddělení klasické archeologie. Národopisné oddělení získalo prostředky na nákup fajánsového souboru díky MK ČR. Další akvizice Historického muzea byly však především dary (celkem 332). Mezi nimi zaznamenalo největší počet opět Tyršovo muzeum tělesné výchovy a sportu, za kterým následují podsbírka etnografická a numismatická. Vlastním sběrem obohatily své sbírky oddělení novodobých českých dějin a oddělení prehistorie a protohistorie.

Náprstkovo muzeum

V akvizici Náprstkova muzea dominují dva velké dary. Africkou sbírku obohatila kolekce 20 masek z Burkiny Faso, kterou věnoval Roland Hutter. Oddělení pravěku a starověku a oddělení asijské obdařila artefakty vysoké umělecké hodnoty z Předního východu, z jižní a jihovýchodní Asie a z Dálného východu paní Ludmila Formanová darem pozůstalosti Bedřicha Formana. Tak další fondy byly obohaceny především díky darům. Rovněž knihovna Náprstkova muzea těžila převážně z darů a mezinárodní

výměny literatury (48 monografií, 208 periodik v hodnotě 92.760 Kč při protihodnotě 554 ks, jež byly odeslány nákladem 71.070 Kč).

České muzeum hudby

U Českého muzea hudby se jednalo o nákupy, dary a materiály získané vlastním sběrem i vlastní produkcí. Z prostředků MK ČR byly uskutečněny dva významné nákupy, a to historického klavírního křídla zn. Heitzmann und Sohn a busty Bedřicha Smetany od Otakara Španiela.

Knihovna Národního muzea

Kromě sbírkového fondu disponuje Národní muzeum také živým fondem Knihovny Národního muzea, který má k 31. 12. 2002 celkem 3,648.228 knihovních jednotek, s ročním přírůstkem 8.207 knižních jednotek. Na tento nárůst bylo vynaloženo celkem 1,512.990 Kč. Kromě nákupů získala Knihovna Národního muzea velký objem knižního fondu díky mezinárodní výměně, povinnému výtisku periodické literatury, přesunům z rezervního fondu a darům.

Nákupy KNM se uskutečnily výběrem z knižní produkce ČR podle sběrného programu KNM v rámci placeného povinného výtisku. Byla zakoupena vědecká literatura pro studovnu KNM a odborná oddělení NM, časopisy domácí, zahraniční a knihy. Mezi přírůstky do fondu knihovny je třeba zmínit dva rukopisy modliteb z 18. stol., 4 ruční tisky Josefa Váchala, barevná grafika Josefa Váchala, 54 kusů svatých obrázků z 19./20. stol., nakladatelské drobné tisky, výroční zprávy, knižní obálky. Pokud jde o dary institucí a soukromých osob, obdržela KNM dobrovolný povinný výtisk knižní produkce od těchto institucí: Ústav T. G. Masaryka, Nakladatelství F. Kafky, Oldag, Prameny a některé menší instituce; další svazky rozsáhlé publikace Handbuch der historischen Buchbestände – dárce: Volkswagen Stiftung, SRN; monografie o umění (20 svazků) - dárce: J. Paul Getty Museum, USA; faksimile St. Wenzels-Bibel. Biblia Slavica I. 4, 1.1.; 4, 1.2; 4,2. – dárce: Hans Rothe, Verlag Ferdinand Schöningh, Paderborn, SRN; vědecké publikace – dárce: Dr. Gabriel Silagi, Mnichov, SRN; exlibris a svaté obrázky (125 sbírkových předmětů) od šesti různých dárců. Povinný výtisk periodické literatury se týkal periodické produkce ČR za rok 2002, 3.749 svazků novin a časopisů (docházelo celkem 3.029 titulů). Mezinárodní

výměnou publikací odeslala Knihovna Národního muzea 5.087 publikací v hodnotě 371.875,30 Kč a získala 2.340 publikací v hodnotě 859.030 Kč. Rozesílána byla převážně periodika Národního muzea, zatímco získané publikace tvoří i velké množství odborných monografií. KNM si vyměňovala publikace se 40 domácími a 915 zahraničními institucemi.

Přehled živého fondu Knihovny Národního muzea k 31. 12. 2002

Základní knihovna: 1,618.945

Rukopisy a staré tisky: 64.049

Časopisy: 174.932

Zámecké knihovny: 1,590.285

Knižní kultura: 70.875

Odborné zpracování sbírek

Národní muzeum pokračovalo v systematickém zpracování sbírek, které je předpokladem kvalitní práce se svěřenými fondy. Vzhledem k nové legislativě byly připravovány plány inventarizace, které budou od 1. 1. 2003 respektovat velikost sbírky Národního muzea, která musí být do 15 let zinventarizována. Zároveň byly novou legislativou stanovena pravidla pro zpracování sbírek evidenci II. stupně. Všechny předměty přijaté do muzea po 12. 5. 2000 musí být převedeny do druhého stupně evidence nejpozději do tří let.

Počátkem roku 2002 byla provedena revize využívání informačních technologií při správě sbírky. Na základě této revize bylo zjištěno používání několika programů pro správu sbírky (DEMUS, BACH, báze Acces, Excel, KP WIN atd.). Jednou z priorit oddělení automatizace informačních systémů se na základě této revize stal vývoj kvalitního databázového systému s využitím pro všechny podsbírký NM. Od dubna 2002 zahájila KNM plný provoz integrovaného automatizovaného knihovnického systému KpWin v oblasti zpracování nových přírůstků základní knihovny KNM a vědecké a odborné literatury pro odborná oddělení NM. Jde o první etapu dlouhodobého záměru automatizace KNM, jehož cílem je vybudovat moderní elektronické katalogy s vícehlediskovým přístupem k fondům.

Pokračovala fotodokumentace sbírkových předmětů ve všech podsbírkách. Zajišťování činnosti Národního muzea dle nové legislativy postavilo před vedení Národního muzea, jakož i před odborné pracovníky, složitý úkol skloubení legislativy a reality Národního muzea. Již během roku 2002 bylo patrné, že kvalitní správa sbírky podle jasně daných pravidel nové legislativy bude pro Národní muzeum velkým problémem. Sbíрка Národního muzea musí neodkladně projít celkovou revizí, zároveň musí pokračovat všechny odborné činnosti při správě sbírky. Nejvýrazněji se tento problém ukazuje v oblasti uložení sbírkových předmětů.

Depozitární prostory

V souvislosti s povodněmi ze srpna 2002 byly zcela zrušeny depozitáře Českého muzea hudby v přízemí Velkopřevorského paláce. Sbířky byly převezeny do náhradních prostor, jež poskytlo Hl. město Praha na Zličíně a dále do centrálních depozitářů Terezína II. (vyšších pater). Dále byla část sbírek převezena do volnějších depozitářů v Praze. Zařízení depozitářů v poškozených objektech bylo prakticky nutno odepsat. Knihovna Náprstkova muzea plánovala v roce 2002 přestěhování všech fondů uložených na faře v Kostomlatech do nově upraveného depozitáře III. v Liběchově a uvolnění nájemního prostoru. Povodeň tyto záměry zhatila. Velmi náročnému transferu byly vystaveny sbířky asijského oddělení, které – jak již výše naznačeno – musely být před připravovanou rekonstrukcí depozitáře I. přeneseny do depozitářů Přírodovědeckého muzea v Horních Počernicích. Předchozí pečlivá příprava konečných úprav depozitáře II. v Liběchově, chystaná za účasti klimatologa a se zvážením požadavků preventivní konzervace, nedošla v důsledku částečného zatopení objektu k cíli a projekt musí být dále obměňován tak, aby etnografické oddělení rozvrhlo své fondy do zvýšených nadzemních podlaží. Velkorysý japonský grant umožnil vybavit skladovacím mobiliářem restaurátorskou dílnu, dále pak depozitář japonské grafiky, předovýchodních a indických šperků, asijských zbraní, textilu. Také tato akce si vyžádala náročné transfery sbírek, změny lokace a úpravy databáze, ale zásadně zlepšila úložné podmínky a tím i perspektivy fondů.

Rovněž depozitární prostory Historického muzea byly poškozeny povodní srpna 2002, když bylo zaplaveno přízemí depozitáře v Terezíně. Šlo o sbířky oddělení prehistorie, oddělení starších českých dějin, archivu, divadelního oddělení,

národopisného oddělení, Tyršova muzea tělesné výchovy a sportu, a oddělení novodobých českých dějin. Důsledkem povodní je vysoká vlhkost v depozitáři a kolísání klimatu.

V depozitáři Knihovny Národního muzea v prostoru METRO pod Mezibranskou ulicí se objevily problémy s vlhkostí, což bylo řešeno převezením do Terezína. Počátkem roku 2002 byla Nostická knihovna přestěhována do původního rekonstruovaného historického interiéru. Největší změnu způsobila srpnová povodeň v přízemí objektu Terezín II, kde byly dočasně uloženy fondy oddělení zámeckých knihoven a oddělení časopisů. Zasaženo bylo na 20 000 knih.

Množství nevyhovujících prostor, kde jsou uloženy sbírky Přírodovědeckého muzea, bylo postupně vyklíženo a sbírkové předměty byly přesouvány do nového depozitáře v Horních Počernicích. Tempo stěhování komplikují především nedostatečné prostředky na stěhování a především nedostatek obalových materiálů.

Bezesporu největším problémem roku 2002 bylo z hlediska uložení sbírek zasažení Centrálních depozitářů Historického muzea v Terezíně srpnovou povodní. Objekt byl sice vyjmut ze zátopové oblasti, avšak přesto došlo k jeho zasažení. Pokud jde o uložení sbírkových předmětů, dlouhodobě nemohou přicházet v úvahu přízemní prostory. Výhled uložení sbírek Historického muzea, Českého muzea hudby či Knihovny Národního muzea tak jednoznačně směřuje k vybudování nového komplexu. Depozitáře Přírodovědeckého muzea v Horních Počernicích byly v souvislosti s povodněmi využity jako záložní depozitární prostory. Zároveň byl vypracován plán vybudování nových záložních krizových skladů v areálu Horních Počernic.

Ošetření sbírek

V roce 2002 se podařilo několik významných počinů v oblasti ošetření sbírek. V souvislosti s přípravou nové expozice ČMH v Jabkenicích pokračovalo v roce 2002 restaurování komorních skladeb B. Smetany. Ze sponzorských prostředků (projekt festivalu PONTES 2002, agentury Lupulus a podniku Léčiva, a.s.) byl restaurován autograf partitury Smetanovy opery „Prodaná nevěsta“. Z prostředků ISO z MK ČR byly poskytnuty finance na zrestaurování původního taláru Antonína Dvořáka, darovaného skladateli při slavnostní promoci v Cambridge v roce 1891. Pro ochranu vzácných novin Knihovny Národního muzea bylo digitalizováno 12 svazků (tituly

Extraordinari Ztg. 1664, Krameriovy noviny 1789, Schoenfeldské noviny 1786, 1800, 1801, Pražské poštovské noviny 1806, 1808, 1811, 1812, Pražské noviny 1842, 1845, 1846.) Péčí Nadace Vojty Náprstka pokračovalo restaurování koberců a z prostředků Hiratovy nadace bylo dokončeno restaurování japonské lakové truhlice (realizováno A. Skálovou). Zaplavení liběchovského zámku si vynutilo fixaci nástěnných maleb J. Navrátila (realizováno J. Živným). Analýza mayského kodexu, tzv. Pražského, (realizovaná dr. Kateřinou Klápšřovou ve spolupráci s Vladimírem Böhmem) vedla ke zjištění, že jde o palimpsest s originální spodní vrstvou.

Složka	Inventarizace	Konzervace a restaurování	Badatelé
Přírodovědecké muzeum	82.188	35.884	1.263
Historické muzeum	63.165	42.689	914
Knihovna NM	63.181	25	10.985
Náprstkovo muzeum	23.536	1.605	694
České muzeum hudby	8.138	345	113
Celkem	240.208	80.548	13.969

V. Prezentáční činnost

Dalším z pilířů činnosti Národního muzea byla bezesporu prezentační činnost, především formou krátkodobých výstav a expozic. Rok 2002 byl mimořádný především díky dvěma mezinárodním výstavním projektům „Střed Evropy kolem roku 1000“ a „Samizdat“. Zároveň Národní muzeum připravilo návštěvníkům prezentaci svých sbírek ve 23 stálých expozicích a 103 krátkodobých výstavách. Vzhledem k závěrečné fázi rekonstrukce objektů Letohrádku Kinských a budovy Českého muzea hudby v Karmelitské ulici byla připravena libreta nových stálých expozic národopisu a Českého muzea hudby. Národní muzeum spolupracovalo na mnoha výstavních projektech se svými tradičními partnery – Národní galerií, Národní knihovnou, Moravským zemským muzeem, Moravskou galerií ad. Stejně jako v minulých letech se výstavy Národního muzea objevily v mnoha okresních a krajských muzejních institucích. V oblasti zahraniční spolupráce je třeba zmínit mimořádně dobré vztahy se Slovenským národním muzeem. Národní muzeum se rovněž podílelo na České sezóně ve Francii rudolfínskou

výstavou „Praga magica“ v Dijonu a mimořádnou pozornost věnovalo díky Náprstkově muzeu vztahům s japonskými partnery.

Velká pozornost byla věnována propagaci výstavních titulů roku 2002. Mimořádným způsobem se propagace dařila zejména u výše zmíněných dvou titulů „Střed Evropy kolem roku 1000“ a „Samizdat“ a dále u výstavy „Tajemná Indonésie“, která navíc naznačila možnosti moderního výstavního přístupu také v tradičních prostorech hlavní budovy Národního muzea.

Střed Evropy kolem roku 1000

Dne 17. 3. 2002 se veřejnosti otevřela výstava Střed Evropy okolo roku 1000, instalovaná v gotickém a románském podlaží Starého královského paláce na Pražském hradě. Šlo o jeden z největších výstavních projektů dosud realizovaných v České republice. Projekt byl zaštitěn Radou Evropy a kromě České republiky se ho účastnilo také Německo, Maďarsko, Polsko a Slovensko. Generálními organizátory byly Deutsches Historisches Museum v Berlíně a Deutsche Verbände für Altertumsforschung. V. při Reiss-Museum Mannheim. Pro Českou republiku byly hlavními pořadateli Národní muzeum (komisař Mgr. Jiří Militký) a Akademie věd České republiky. Výstava byla putovním projektem, do roku 2002 byly realizovány instalace v Budapešti (20. 8. 2000 – 26. 11. 2000), v Berlíně (13. 5. 2001 – 19. 8. 2001) a v Mannheimu (7. 10. 2001 – 27. 1. 2002). Po skončení výstavy v Praze (9. 6. 2002) byl projekt realizován v Bratislavě (21. 7. 2002 – 27. 10. 2002). Na rozdíl od jiných zemí byla v Praze výstava instalována v autentickém prostředí Starého královského paláce, tedy v místech bytostně spjatých s českou raně středověkou historií. Cílem výstavy bylo prezentovat historický, kulturní a společenský obraz střední Evropy v období od 9. do 11. století. Pomocí uměleckohistorických artefaktů, rukopisů či archeologických nálezů byl návštěvníkům poskytnut jedinečný průřez hmotnou kulturou evropského raného středověku. Historický kontext všude doplňovaly obsáhlé tematické texty (vždy česky, německy a anglicky). Součástí výstavy byl také třísvazkový katalog vydaný v německém jazyce. Dva svazky obsahují tematické studie téměř 200 odborníků. Ve třetím svazku jsou pak zveřejněny všechny exponáty včetně barevné fotografické dokumentace. Pro pražskou instalaci byl navíc vydán čtvrtý svazek, obsahující všechny texty a popisky v českém jazyce. Jedním z hlavních cílů

výstavního projektu Střed Evropy okolo roku 1000 bylo hledání společných kořenů zemí středoevropského prostoru. Výstava se v Praze setkala s mimořádným ohlasem (zhlédlo i více než 70.000 návštěvníků). K jejímu významu přispělo také slavnostní zahájení, na kterém byl přítomen také prezident České republiky Václav Havel.

Samizdat - alternativní kultura ve střední a východní Evropě 60.- 80. let 20. století

Národní muzeum zpřístupnilo dne 6. 6. 2002 svým návštěvníkům mimořádný projekt Výzkumného ústavu pro východní Evropu při univerzitě v Brémách s názvem SAMIZDAT. Výstava byla představena ve třech velkých sálech hlavní budovy muzea a nabízela průřez samizdatovým životem (nejen kulturou) od šedesátých do osmdesátých let 20. století. Architektem expozice byl maďarský architekt Rajk, komisařem za Národní muzeum PhDr. Stanislav Slavík. Výstava sledovala osm základních témat (Začátky, Lidská práva, Sociální hnutí, Nezávislá veřejnost, Diskursy, Literatura, Umění, Technika) a snažila se postihnout charakter samizdatové kultury a společnosti ve všech zemích bývalého Východního bloku. Partnerem Národního muzea se při její organizaci stalo Československém dokumentační středisko doc. PhDr. Viléma Prečana. Výstavní projekt nezůstal omezen pouze na prezentaci v sálech Národního muzea. Jeho součástí byl cyklus přednášek a kulturních akcí, který rozšířil sledované téma především o české aspekty. Stejně jako u výstavy Střed Evropy kolem roku 1000 i u Samizdatu třeba zdůraznit mimořádnost této akce. Její význam podtrhla i účast prezidentů České republiky a Spolkové republiky Německo na slavnostním zahájení, kdy Václav Havel a Johannes Rau výstavu také slavnostně otevřeli.

Přehled expozic a výstav

Hlavní budova Národního muzea

1. Expozice mineralogická a petrologická
2. Kabinet drahých kamenů
3. Expozice paleontologická
4. Expozice zoologická
5. Expozice antropologická „Lidské kosti vypovídají“
6. Expozice „Pravěké dějiny Čech, Moravy a Slovenska“

Lobkovický palác na Pražském hradě

7. Expozice „Památky národní minulosti“

Lapidárium Národního muzea

8. Expozice „České kamenosochařství 11. – 19. století“

Tyršův dům

9. Expozice „Sportovní sláva“

Býv. Dittrichova lékárna, Nerudova ulice

10. Expozice „Historické lékárny“

Býv. Mac Nevenův palác, Palackého ulice

11. Expozice „Památník Františka Palackého a Františka Ladislava Riegra“

Náprstkovo muzeum, Betlémské náměstí

12. Expozice „Austrálie, Oceánie“
13. Expozice „Indiánské kultury Severní a Jižní Ameriky“

Muzeum Bedřicha Smetany

14. Expozice „Bedřich Smetana – život a dílo“

Muzeum Antonína Dvořáka

15. Expozice „Antonín Dvořák – život a dílo“

Kaprova ulice, Praha 1

16. Expozice „Modrý pokoj Jaroslava Ježka“

Zámek Vrchotovy Janovice

17. Expozice „Společnost v Čechách 19. století“
18. Expozice „České zvonářství“
19. Expozice „Rilke, Kraus a Vrchotovy Janovice“

Zámek Žďár nad Sázavou

20. Expozice „Muzeum knihy“

Zámek Liběchov

21. Expozice „Asijské kultury“, do srpna 2002

Nelahozeves

22. Expozice „Památník Antonína Dvořáka“

Křečovice u Benešova

23. Expozice „Památník Josefa Suka“

Krátkodobé výstavy

(za názvem výstavy uvedeno jméno autora či komisaře)

Hlavní budova

1. Řády a vyznamenání evropských zemí 19. a 20. století (Měřičkova sbírka), J. Hásková, leden 2001 – doposud
2. Pistiros – řecké město ve starověké Thrákii, J. Bouzek, M. Dufková, , 2001 – 17. 2. 2002
3. Pražská ZOO včera, dnes a zítra, L. Viktora, 2001 – 17. 2. 2002
4. Od reality k imaginaci – Český divadelní kostým, V. Koubská, 2001 – 17. 2. 2002
5. Mezi Saharou a tropickými pralesy: lidé z pohoří Mandara, P. Velemínský, 2001 – 28. 2. 2002
6. Soudobá zahraniční odborná literatura ve fondech Knihovny NM, J. Kučerová, 2001 – 30. 1. 2002
7. Na prahu syrské pouště, J. Moravec, 2001 – 30. 11. 2002
8. Šlechtické almanachy a heraldická tvorba Antonína Javory, P. Mašek, 19. 2. – 31. 5. 2002
9. Kouzlo rostlin pražských zahrad, B. Skočdoplová, 14. 3. – 5. 5. 2002

10. Svět zvířat, L. Viktora, 14. 3. – 5. 5. 2002
11. Pašovaná radost – CITES chrání ohrožené druhy před ilegálním obchodem, L. Viktora, 22. 3. – 9. 6. 2002
12. Jindřich Štreit – za oponou Státní opery Praha, 5. 4. – 5. 5. 2002
13. Nejlepší sportovní fotografie roku 2001, K. Štursová, 12. 4. – 26. 5. 2002
14. Samizdat – alternativní kultura ve střední a východní Evropě 60.- 80. let 20. století, S. Slavík, 6. 6. – 25. 8. 2002
15. České hrady a tvrze ve starých vyobrazeních, V. Brych, V. Přenosilová, J. Rendek, 13. 6. – 25. 8. 2002
16. Mincovní skříňka vlasteneckého kněze a numismatika P. Vincence Lichtblaua, J. Hásková, 18. 6. – 31. 12. 2002
17. Ján Kolár (1793 – 1852), J. Šachlová, 1. 6. – 30. 9. 2002
18. Tajemná Indonésie, B. Skočdoplová, 19. 9. 2002 – 26. 1. 2003
19. Lotyšsko – Země. Národ. Stát. – Cesta ke svobodě a bezpečnosti, 11. 10. 2002 – 12. 2. 2003
20. Krásy přírody – Tchaj-wan a ČR chrání přírodu, L. Viktora, 11. 10. 2002 – 12. 2. 2003
21. Exlibris Jana Zrzavého, S. Vencl, V. Rušajová, 10. 10. 2002 – 27. 1. 2003
22. Noci v knihovně. Ze sbírky exlibris Knihovny Národního muzea, V. Rušajová, duben – říjen 2002
23. Julius Zeyer (1841 – 1901), J. Nohavová, H. Outratová, duben – říjen 2002
24. Purkyně ve Vratislavi, M. Buršová, 2001 – leden 2002
25. Nevíte po čem šlapete, J. Jelínek, 7. 11. 2002 – 19. 1. 2003
26. Naši drobní savci (aneb jak z malých udělat velké), M. Anděra, 4. 12. 2002 – 30. 11. 2003

Lobkovický palác

27. Klenotnice Vyšehradské kapituly - Preciosa a paramenta, D. Stehlíková, J. Kotous, 2001 – 24.2. 2002
28. Praha – Paris, doteky české a francouzské činohry 1918 – 1939, M. Motošková, 31. 1. – 7. 4. 2002
29. Japonská keramika a ikebana, 14. 3. – 21. 4. 2002

30. International Book Illustration Prague, D. Kraft, 7. 5. 2002 – 6. 6. 2002
31. Kde kraluje keramika – Fiorana Modenese – Umění a průmysl – Omaggio a Enzo Ferrari, G. Messori, L. Kruta-Poppi, M. Lička, 4. 6. – 18. 8. 2002
32. Karel Zeman – grafik a medailér, J. Boubliková, 14. 6. – 21. 7. 2002
33. Carbunculus, zrnakoč, granát – patnáct století českého granátu a šperku, D. Stehlíková, 5. 9. – 24. 11. 2002
34. Barokní sklo ze sbírky Národního muzea, M. Mádl, 10. 9. 2002 – 5. 1. 2003
35. Muž, který věřil, že najde svoji hvězdu..., E. Králíková, 4. 10. 2002 – 5. 1. 2003
36. České zpěvy vánoční, J. Langhammerová, E. Paulová, M. Rychlíková, 20. 12. 2002 – 23. 2. 2003

Náprstkovo muzeum, Betlémské náměstí

37. Vojta Náprstek – Člověk a mecenáš, M. Secká, 8. 9. – 31. 12. 2002
38. Lovci lebek – Život a kultura Dajaků na Kalimantanu, B. M. Remešová, D. Pospíšilová, 11. 10. 2001 – 14. 4. 2002
39. Čínské miniatury – historické suvenýry z 19. stol., M. Zothová, Z. Černá, 1. 11. 2001 – 3. 2. 2002
40. Betlémy ze zámoří. Lidové betlémy z Afriky a Ameriky, K. Klápšřová, 19. 12. 2001 – 13. 1. 2002
41. Emil Holub a Afričané, J. Kandert, 20. 2. – 2. 6. 2002
42. Rub a líc slávy Dr. Emila Holuba, M. Secká, 3. 4. – 18. 5. 2002
43. Cesty k bohům. Obřady ze současného Mexika a Peru, K. Klápšřová, O. Vilímková, 15. 5. – 15. 10. 2002
44. Magické stříbro. Šperky z Egypta a severní Afriky, M. Sodomková, J. Kandert, 16. 10. 2002 – 5. 1. 2003
45. Tradice draka a tygra, základní motivy čínského umění, Z. Černá, 11. 2002 – 23. 3. 2003
46. Lidové umění Kolumbie, M. Baďurová, 10. 7. – 15. 9. 2002
47. Život pod pagodami, Okáč, D. Pospíšilová, 17. 1. – 24. 2. 2002
48. Turecké vesnice v zalesněných oblastech. Výstava fotografií Nurettina Elbira, M. Procházková, 7. 3. – 27. 3. 2002

49. Tváře Středního východu. Výstava fotografií Břetislava Turečka, M. Procházková, 27. 6. – 4. 9. 2002
50. Po stopách času. Fotografie Edgara Knoblocha z Předního a Středního východu, J. Součková, 23. 10. 2002 – 26. 1. 2003
51. Dotyk přírody – rytmus Afriky – masky, keramika, kresba, malba, grafika, J. Kandert, 24. 5. – 23. 6. 2002

Náprstkovo muzeum, Liběchov

52. Jiří Mička – keramika a šperky, L. Klimovičová, 13. 1. – 9. 3. 2002
53. Otisky světla – fotografie Martina J. Válka, L. Klimovičová, 19. 1. – 9. 3. 2002
54. Japonské panenky, březen – červenec 2002, A. Kraemerová
55. Řezby ze slonoviny, březen – červenec 2002, A. Kraemerová

Tyršovo muzeum tělesné výchovy a sportu

56. Cesty Evropou, 2001 – 31. 1. 2002
57. Jak jsme otevírali okno do Evropy, K. Štursová, A. Roček, 20. 3. – 3. 11. 2002, přerušeno záplavami
58. Dana a Emil Zátopkovi, H. Havránková, 27. 11. 2002 – 26. 3. 2003

Muzeum Antonína Dvořáka

59. Antonín Dvořák ve výtvarném umění, J. Tauerová, 2002 – 2003
60. Antonín Dvořák ve filatelii, J. Dehner, 15. 5. – 31. 12. 2002

Muzeum Bedřicha Smetany

61. Prodaná nevěsta známá i neznámá, M. Pospíšil, 2001 – srpen 2003

Zámek Žďár nad Sázavou

62. 300 let s klavírem, dlouhodobá výstava
63. Minulost knižní kultury ve Žďáru nad Sázavou, P. Mašek, L. Antonín, 15. 5. – 31. 10. 2002

Výstavy Národního muzea mimo objekty Národního muzea

64. Hudební automatofony, zámek Hořovice, dlouhodobě
65. Život a dílo Pavla a Antonína Vranických, klášter v Nové Říši, dlouhodobě
66. Hudba očima sochaře (Karel Otáhal 1901-1972), Klementinum, Národní knihovna, E. Paulová, 16. 5. – 13. 6. 2002
67. Záchrana kulturního dědictví – B. Smetana – Prodaná nevěsta, foyer 1. patra Rudolfína v Praze, u příležitosti festivalu PONTES 2002, O. Mojžíšová, J. Plecítá, prosinec 2002
68. Střed Evropy kolem roku 1000, kolektiv autorů mezinárodního projektu, komisař J. Militký, Pražský hrad, 16. 3. – 20. 6. 2002
69. České hrady a tvrze ve starých vyobrazeních, V. Brych, V. Přenosilová, J. Rendek, OVM Litoměřice, září – listopad 2002
70. Vídeňské stolní stříbro, Moravská galerie v Brně, Pražákův palác, D. Stehlíková, 10. 10. 2002 – 5. 1. 2003
71. Olga Scheinpflugová 1902 – 1968, Divadlo na Vinohradech, V. Pecharová, 6. 12. 2002 – březen 2003
72. Divadlo českých lidových loutkářů, J. Kostroun, Městské muzeum v Mariánských Lázních, 9. 12. 2001 - 29. 2. 2002
73. Kabinet loutek Národního muzea, Krumlovská inspirace - Pohádkový dům, J. Kostroun, 13. 6. 2002 – dlouhodobá expozice
74. Český divadelní kostým, Městské muzeum v Mariánských Lázních, V. Koubská, 25. 3. – 30. 10. 2002
75. Český divadelní kostým, Muzeum a galerie v Jičíně, V. Koubská, 14. 11. 2002 – 5. 1. 2003
76. Sokolové na cestách Evropou /objektivem Marie Brunnerové, Tyršův dům, 18. 12. 2001 – 15. 2. 2002
77. Ozvěny slávy, ve spolupráci s Muzeem antického sochařství a architektury v Litomyšli a Ústavem pro klas. archeologii UK, Muzeum antického sochařství a architektury v Litomyšli, M. Dufková, H. Svobodová, A. Waldhauserová, květen- říjen 2002
78. Mitsuko, Palác Adria, Galerie kritiků, Sdružení výtvarných kritiků a teoretiků, A. Kraemerová, 19. 1. – 20. 2. 2002

79. Afrika očima Emila Holuba, Národní knihovna, Klementinum, J. Kandert, 7. 2. – 28. 2. 2002
80. Země neznámá, Muzeum jihovýchodní Moravy, Zlín, J. Kandert, 28. 3. – 30. 6. 2002
81. Iufaa a jeho tajemství – Poslední objevy českých egyptologů v Abusíru, Karlovarské muzeum, Karlovy Vary, S. Pavlasová, 11. 3. – 15. 6. 2002
82. Zákon tradice. Islámské kovolijectví a kovotepectví a anatolské koberce z daru Rainera Kreissla, Památkový ústav Ústí nad Labem – zámek Benešov nad Ploučnicí, M. Procházková, 1. 4. – 31. 10. 2002
83. Čínské emaily ve sbírkách Náprstkova muzea, Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy, Z. Černá, 1. 5. – 30. 6. 2002
84. Život v tropech (Afrika a Jižní Amerika), Okresní vlastivědné muzeum Šumperk, expozice na hradě Úsov, M. Baďurová, J. Kandert, 11. 5. – 30. 10. 2002
85. Umění tropické Afriky, Moravské zemské muzeum, Brno, Anthropos, J. Kandert, 15. 5. 2002 – 31. 10. 2003
86. Vzpomínky na samurajskou slávu, Muzeum města Brna, A. Kraemerová, 29. 11. 2001 – 24. 2. 2002
87. Japonsko šťastné i strašidelné, Městské muzeum a galerie Břeclav, A. Kraemerová, 13. 6. – 4. 11. 2002
88. Gejša, Slovácké muzeum, Uherské Hradiště, A. Kraemerová, 13. 6. – 1. 9. 2002
89. Dr. Emil Holub, Prosiměřice, Mezinárodní setkání cestovatelů CESTY 2002, M. Secká, 19. – 20. 10. 2002
90. Život a dílo Bedřicha Hrozného, spolupráce na trvalé expozici: Polabské muzeum, Poděbrady, Muzeum Bedřicha Hrozného, Lysá nad Labem, J. Součková, J. Plačková, 12. 12. 2002 – dlouhodobě
91. 29. mezinárodní výstava minerálů, MENZA VŠE Praha 3, P. Burdová, 19. - 20. 10. 2002
92. Nejsme na planetě sami – JEŽEK, Občanské sdružení BESKYDČAN, Ostravice, M. Anděra, 15. 2. – 31. 8. 2002
93. Nejsme na planetě sami – JEŽEK, Občanské sdružení VITA, Ostrava, M. Anděra, 1. 11. 2002 – 31. 12. 2002

94. Zahradní architektura v knihách zámeckých knihoven, Pelhřimov, L. Antonín, červen – září 2002
95. Ilustrace Adolfa Kašpara, Krkonošské muzeum Jilemnice, E. Ryšavá, 21. 6. – 30. 9. 2002
96. Svobodní zednáři v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, Jihočeské muzeum České Budějovice, L. Antonín, 26. 10. 2002 – 31. 3. 2003
97. Dějiny českého novinářství a českých novinářských spolků, Centrum pro mediální studia FSV UK Praha, M. Sekera, 12. 11. – 15. 12. 2002
98. Mezi Saharou a tropickými pralesy, Okresní muzeum Děčín, P. Velemínský, 27. 3. – 23. 6. 2002
99. Mezi Saharou a tropickými pralesy, Muzeum Beskyd Frýdek-Místek, P. Velemínský, 11. 7. – 22. 9. 2002
100. Člověk proti nemocem, Okresní vlastivědné muzeum Litoměřice, V. Kuželka, 18. 12. 2001 – 17. 2. 2002
101. Člověk proti nemocem, Regionální muzeum Jílové u Prahy, V. Kuželka, 13. 4. – 23. 6. 2002
102. Člověk proti nemocem, Vlastivědné muzeum Jesenice, V. Kuželka, 25. 7. – 15. 9. 2002
103. Člověk proti nemocem, Slovácké muzeum Uherské Hradiště, V. Kuželka, 3. 10. 2002 – 15. 1. 2003

Výstavy Národního muzea v zahraničí

1. Wiener Tafelsilber – Sammlung des Nationalmuseums Prag, Vídeň – Österreichische Postsparkasse Wien, D. Stehlíková, 8. 7. – 8. 9. 2002
2. Costumes Traditionel – česká část, výstavní síň Godefroid, Belgie, J. Langhammerová, 8. 7. – 31. 8. 2002
3. Praga magica 1600. L'art á Prague au temps de Rodolphe II (ve spolupráci a NG), Dijon, Francie, Musée Magnin, T. Kleisner, 15. 9. – 15. 12. 2002
4. Zpráva o kráse z Prahy. Japonské umění z českých muzeí (ve spolupráci s NG), A. Kraemerová, Národní muzeum, Kjóto, 11. 1. – 19. 2. 2002
5. Z myšlenek a představ dávné Číny, Národní muzeum, Wroclaw, Z. Černá, 1. 2. – 30. 3. 2002

6. Mitsu hraběnka Coudenhove (ve spolupráci se Sdružením výtvarných kritiků a teoretiků), NHK Service Center, A. Kraemerová, putovní výstava na šesti místech (Takashimaya Nihonbashi, Tokyo (3.- 16. 4.), T. Jokohama (18.- 29. 4.), T. Osaka (1.- 19. 5.) Kjóto (22. 5.- 3. 6.), T. Okajama (29. 10. – 4. 11.), JR Nagoja T. (26. 12. 2002 – 7. 1. 2003)
7. Mezi Saharou a tropickými pralesy, Slovenské národné múzeum Bratislava, P. Velemínský, 8. 10. 2002 - 1. 2. 2003
8. Cesty za poznáním (Roads to Understanding), USA, Iowa, Cedar Rapids, Czech and Slovak Museum and Library, P. Mašek, 2001 – únor 2002
9. Im böhmischen Zauberkreise. Goethes Reisen in die böhmischen Bäder 1785 – 1823, Německo, Bad Sulza, Förderverein Auerstedt e.V., P. Mašek, L. Antonín, srpen 2002 – prosinec 2002

Návštěvnost expozic a výstav Národního muzea

Návštěvnost objektů Národního muzea byla silně poznamenána srpnovou povodní roku 2002. Některé expozice a výstavní prostory byly uzavřeny krátkodobě (Muzeum Bedřicha Smetany, Náprstkovo muzeum, Tyršovo muzeum), některé nebyly zpřístupněny ani do konce roku 2002 (zámek Liběchov). Z tohoto důvodu došlo k poklesu návštěvnosti, který se nevyhnul ani hlavní budově Národního muzea. Ve školních výpravách navštívilo Národní muzeum 52.525 návštěvníků, což činí oproti roku 2001 pokles o 26.254 dětí.

OBJEKT	2000	2001	2002
Hlavní budova	329.514	387.811	298.428
Lobkovický palác	22.131	18.648	23.554
Náprstkovo muzeum	24.078	44.549	30.089
Muzeum Bedřicha Smetany	13.180	14.053	9.516
Muzeum Antonína Dvořáka	12.171	14.055	11.717
Památník Jaroslava Ježka	310	426	388

Tyršovo muzeum	11.642	2.798	1.727
Lapidárium	4.429	5.108	4.863
Historické lékárny	4.829	4.781	4.642
Památník Františka Palackého	316	455	431
Liběchov	11.362	9.900	6.924
Nelahozeves	6.386	5.262	4.808
Vrchotovy Janovice	15.399	12.606	9.253
Žďár nad Sázavou	8.923	8.047	8.353
Celkem (včetně dalších menších objektů)	465.159	528.746	439.530

VI. Národní muzeum otevírající se veřejnosti

Národní muzeum se otevíralo v roce 2002 široké veřejnosti mnoha dalšími způsoby, především přednáškovou činností, ale i další osvětovou činností, koncerty atd. Tradičně připravilo programy k Mezinárodnímu dni muzeí, jakož i ke Dnům evropského dědictví. Přírodovědecké muzeum organizovalo množství exkurzí ve volné přírodě. České muzeum hudby bylo tradičně organizátorem množství koncertů a hudebních akcí. Velkým přínosem při propagaci všech kulturních a osvětových akcí bylo mediální partnerství Českého rozhlasu. Zejména na stanici Vltava připravili odborní pracovníci muzea hned několik zajímavých pořadů (České muzeum hudby, Náprstkovo muzeum). Odborná oddělení aktivně spolupracovala také s dalšími médii, především s Českou televizí a TV Prima (Historické muzeum, Náprstkovo muzeum).

Národní muzeum hostilo v roce 2002 množství významných společenských akcí, jako bylo např. zahájení konference Forum 2000 či setkání k státnímu svátku 28. října. Národní muzeum se zaměřilo i na užší spolupráci s odborným muzejním prostředím. Generální ředitel Národního muzea byl 11. 9. 2002 kooptován do exekutivy Asociace muzeí a galerií ČR a pracovníci Národního muzea intenzivně pracovali v jejích odborných komisích. Během povodní v srpnu 2002 utvořili Ing. Pavel Jirásek (MK ČR), Dagmar Fialová (AMG), PhDr. Michal Lukeš a PhDr. Michal Stehlík (NM) koordinační krizové centrum Asociace, které vyhodnocovalo krizovou situaci českých muzeí a

galerií a soustředilo se na systematickou pomoc zasaženým institucím. Z tohoto centra se na konci roku 2002 vytvořila odborná komise pro bezpečnost muzeí při AMG. Národní muzeum intenzivně spolupracovalo na realizaci projektu AMG „Muzea a profesionalita pro 21. století“. V Náprstkově muzeu se odehrávala výuka Školy muzejní propedeutiky, v Panteonu Národního muzea byl vyhlášen první ročník soutěže „Gloria musealis“ a ve dnech 16. – 18. října 2002 se zde také uskutečnila mezinárodní konference „Muzeum a změna – The Museum and Change“ za aktivní účasti přednášejících z Národního muzea.

Jako největší národní muzejní instituce se Národní muzeum zcela přirozeně otvíralo také zahraničním partnerům. Ať již šlo o záležitosti výstav (USA, Německo, Japonsko, Rakousko, Francie), či badatelského zájmu. Badatelská veřejnost se na Národní muzeum obracela z několika desítek států, přičemž nejvýznamnější je jistě mezinárodní výměna publikací. Dále se množství badatelů obrací na Přírodovědecké muzeum a přirozené jsou již kontakty Náprstkova muzea a Českého muzea hudby.

Přehled přednáškových cyklů a jednotlivých přednášek

Přírodovědecké muzeum

Dva cykly přednášek z geologických věd, koordinace P. Burdová, 9 přednášek, přednáškový sál HB NM

Tři přednáškové bloky, Setkání herpetologů a teraristů v NM

Dr. Brabec, dr. Suda: Květy Kanárských ostrovů – Cyklus přednášek od Tábora až na konec světa. Soběslav 20. 2. 2002, Tábor 21. 2. 2002 (2 přednášky)

Dr. Brabec: Biologie taxonů rodu *Gentianella* ve střední Evropě – přednáška v rámci PhD semináře na katedře botaniky PřF UK, Praha 18. 12. 2002

Dr. Burdová: Perly, perleť a korál, přednáškový sál HB NM, 21. 1. 2002

Dr. Burdová: Slonovina, rohovina a želvovina, přednáškový sál HB NM, 18. 3. 2002

Dr. Burdová: Jantar, gagát, zkameněliny, přednáškový sál HB NM, 15. 4. 2002

Dr. Litochleb: Střední Brdy - přehled geologických výzkumů, stratigrafie a ložisek nerostných surovin (spoluautor: O. Fatka), Česká geologická společnost, pobočka Příbram, 9. 12. a 16. 12. 2002

Dr. Anděra: Naši savci na počátku 21. století. OkÚ Zlín, 12. 4. 2002
Dr. Anděra: Zoogeografie našich savců. Seminář PřF UK, Ústav životního prostředí, 6. 10. 2002
Dr. Šanda: Ryby Středozemního moře, PřF UP, Olomouc, březen 2002
Dr. Moravec: Herpetologická pozorování v oblasti Iquitos, Peru, HB NM, únor 2002
Dr. Holec: Mykolog na Podkarpatské Rusi, Moravské zemské muzeum Brno, březen 2002.
Dr. Holec: Mykologické zážitky z Norska, Česká mykologická společnost, 9. 12. 2002, Jihočeské muzeum, České Budějovice, 18. 11. 2002.
Dr. Holec: Evropské šupinovky, Česká mykologická společnost, 27. 5. 2002

Historické muzeum

Cyklus přednášek Čechy a střední Evropa v době okolo roku 1000, Lobkovický palác, březen – červen 2002
Cyklus přednášek Krajina a památky z ptačí perspektivy. 10 roků letecké archeologie v Čechách, HB NM Praha
Dr. Karasová: Bibracte-centrum keltské civilizace ve Francii, HB NM
Dr. Karasová: Keltské oppidum v jižních Čechách, Západočeské muzeum v Plzni
Dr. Brych: Neznámé kachle ze sbírky Národního muzea, Společnost Národního muzea, HB NM, 8. 1. 2002
Dr. Brych: Hmotná kultura (archeologie) středověku a raného novověku, NM pro VOŠIS, NM Lobkovický palác, 14. 3. 2002
Dr. Brych: České hrady a tvrze ve starých vyobrazeních – výklad ke stejnojmenné výstavě, OVM Litoměřice, 17. 9. 2002
Dr. Mádl: Z dějin lékárnických nádob, Přednáškový den k 80. narozeninám RNDr. Zdeňka Hanzlíčka, poř. Česká farmaceutická společnost, Lékařský dům, Praha 17. 1. 2002
Dr. Mádl: Eiland. About the Activity of Georg Gundelach and the Glassworks on The Thun – Hohenstein Estate Tetschen, NM – Praha 10. 9. 2002
Dr. Přenosilová: Památník F. Palackého a F. L. Riegra, přednáška pro Matici českou a pro seniorský klub.

Dr. Stehlíková: Základy sběratelství umění a muzejnictví v českých zemích, dějiny sbírek, (Státní ústav památkové péče Praha, postgraduál pro pracovníky památkové péče, muzejníky apod.), únor 2002

Dr. Stehlíková: Zlatnictví a klenotnictví doby středověku, Vyšší odborná škola šperkařská Turnov, duben 2002

Dr. Stehlíková: Lapidárium: sbírka a dějiny jejího restaurování (pro studenty IRKT v Litomyšli a pro studenty Universität für angewandte Kunst ve Vídni), červen 2002

Dr. Stehlíková: Lapidárium: (středověk až baroko, v cyklu Dějiny umění, pro agenturu AHA), prosinec 2002

Dr. Stehlíková: Počátky českého granátu v umění – od 5. do 16. století (pro členy sekce mineralogie Společnosti NM)

Dr. Stehlíková: Lobkovický palác: Výstava českého granátu (pro pracovníky NM a členy sekce historické archeologie a dějin umění Společnosti NM), listopad 2002

Dr. Stehlíková: Malířství, sochařství a umělecká řemesla české gotiky: (v cyklu Dějiny umění, agentura AHA), prosinec 2002

Dr. Sršeň: Bysta Jana Norberta ryt. z Neuberka nad schodištěm NM - pro účastníky křtu knihy D. Štětinové Rytíři země české v HB NM, 29. 1. 2002

Dr. Sršeň: Historické využití sádry, 21. 3. 2002 na semináři Sádra v památkové péči v HB NM

Dr. Sršeň: Božena Němcová a emancipační snahy 19. století, 16. 5. 2002 na slavnosti ke 140. výročí narození B. N. v senátu ČR v Rytířském sále

Dr. Sršeň: Sbírky a činnost oddělení starších českých dějin, 3. 12. 2002 pro studenty archivnictví FF UK

Dr. Šnajdrová: přednáška pro VOŠIS - Palné a chladné zbraně

Dr. Langhammerová: Tradiční rukodělná výroba – program digitalizace. Seminář k uvedení grantového úkolu MK ČR – UNESCO – Žijící lidské poklady, digitalizace fondů rukodělné výroby, NM, 15. 1. 2002

Dr. Langhammerová: Folk Costumes from Czech Republic and their Relation to the Environment. Czech and Slovak Museum and Library, Cedar Rapids, Iowa, USA, 7. 9. 2002

Dr. Langhammerová: Lidová kultura a její transformace v současné společnosti, Ekonomická fakulta UK, katedra cestovního ruchu, 5. 12. 2002

Dr. Mevaldová: Lidové zvyky a tradice Berounska a Podbrdsko v jarním novoročí, Středisko služby škole, Beroun, 19. 3. 2002

Dr. Mevaldová: Tradice vánočních ozdob, Středisko služby škole, Beroun, 3. 12. 2002

Dr. Mevaldová: Roubené stavby s výrobními dílnami na okrese Beroun, referát na vědeckém semináři, Valašské muzeum v Rožnově p. Radhoštěm, 12. 9. 2002

Dr. Hásková a kol.: jarní a podzimní cyklus numismatiky, numismatické oddělení NM ve spolupráci s pobočkou ČNS-Praha, 11 přednášek, Praha-Národní muzeum

Dr. Hásková: K ikonografii dvou denárů Vladislava I. Realita-Představa – Symbol, Vranov u Brna, 1. - 3. 10. 2002. Seminář, Katedra historie Filosofické fakulty Ostravské univerzity, Moravská numismatická sekce

Mgr. Polanský: Úvod do interdisciplinární medievistiky, Numismatika pro doktoranty, Centrum medievistických studií, Praha 23. 5. 2002

Mgr. Polanský: Ikonografie denárů tzv. šípového typu. Realita-Představa- Symbol, Vranov u Brna, 1. - 3. 10. 2002. Seminář, Katedra historie Filosofické fakulty Ostravské univerzity, Moravská numismatická sekce a další instituce

Mgr. Polanský: Příspěvek k nálezům mincí v bazilice sv. Jiří, včetně úvodního slova k cyklu Disputationes de prima media aetate, pars prima, Centrum medievistických studií, Praha 4. 6. 2002

Mgr. Motošková: Českofrancouzské divadelní styky 1918-38, NM, Lobkovický palác, únor - březen 2002

Mgr. Motošková: Českofrancouzské divadelní styky 1918-1939, Paříž, Université Paris IV., 4 přednášky a 4 komentované individuální prohlídky v souvislosti s výstavou Praha-Paris, červen – červenec 2002

Dr. Štěpán: Metodologické problémy práce na soupisu repertoáru Prozatímního divadla, Divadelní ústav, Teatrologická společnost, 17. 10. 2002

Dr. Štursová: Art Collections in the Fund of the Tyrš Museum of physical Education and Sports in Prague, Varšava, Muzeum sportu a turistiky, 12. 10. 2002

Dr. Dufková, Svobodová: přednáškový cyklus v rámci Společnosti NM – Sekce přátel starověkých civilizací 9 přednáškových večerů (zahájení 6. 2. 2002) v rámci dlouhodobého přednáškového programu Antická vzdělanost -Východ antického světa II.

Dr. Dufková: Kypr, křižovatka cest. V rámci cyklu Antická vzdělanost.

Dr. Dufková, Svobodová: Nové objevy v antické oblasti (Pompeje, Dolní Rakousko a Bavorsko) - 29. 1. 2002 přednáškový sál NM.

Dr. Dufková: Attic Pottery in the Northern Black Sea Area“, Oxford University a University of New Castle, V. Británie

Mgr. Svobodová: spolupráce na přednáškovém cyklu Náprstkova muzea a Sekce přátel starověkých civilizací Společnosti NM, Svátky a slavnosti ve starověkém Orientu

Knihovna Národního muzea

Jarní a podzimní cyklus ve spolupráci s Maticí českou, sekci Společnosti Národního muzea, HB NM: Nejen velryba (přírodní vědy v Národním muzeu), 3 přednášky (11., 18. a 25. 4.), spojené s exkurzemi do přírodovědeckých expozic Národního muzea – antropologické (3. 5.), paleontologické (17. 5.) a mineralogické (24. 5.)

Obrozenská literatura, jak ji málo známe, 3 přednášky (4. 11., 28. 11. a 5. 12.)

Jarní cyklus ve spolupráci se Společností Ignáce Borna, sekci Společnosti Národního muzea v HB NM: Muzikoterapie a etikoterapie, 2 přednášky

Dr. Turková: Korunovace Marie Terezie v Praze dne 12. 5. 1743, Městská knihovna v Praze - Obvodní knihovna v Praze 5, Klub Za starou Prahu, Praha, HB NM, 9. 1. 2002

P. Kalač: Kabala – astrologie sfér, IV. ročník Festivalu esoterických přednášek, meditací a duchovní hudby, Karviná, 24. 3. 2002

Dr. Turková: Současný stav Muzea knihy ve Žďáru n.S., Fakulta architektury ČVUT, Praha, Ateliér ing. arch. M. Roubíka, 25. 3. 2002

Dr. Turková: Knižní kultura v Knihovně Národního muzea, Spolek českých bibliofilů, Praha, Mánes, 18. 5. 2002

Dr. Ryantová: Dům U Zelené žáby, Muzeum dětské kresby, Praha, Dům U Zelené žáby, 6. 6. 2002

Dr. Mašek: Zámecké knihovny západních Čech, Muzeum Dr. Bohuslava Horáka, Rokycany, 20. 6. 2002

Dr. Ryšavá: Adolf Kašpar, Krkonošské muzeum, Jilemnice, 21. 6. 2002

Dr. Antonín: Nestvůry, obludy, báječná zvířata a monstra, Hrad Kámen, 27. 6. 2002

Dr. Turková: Novinky Národního muzea na zámku Sidonie Nádherné ve Vrchotových Janovicích, Městská knihovna v Praze – Obvodní knihovna v Praze 5, Klub Za starou Prahu, Praha, HB NM, 11. 9. 2002

Dr. Ryšavá: Po stopách básníků v kramářských tiscích, Matice česká, Praha, Národní muzeum, 5. 12. 2002

Náprstkovo muzeum

Cyklus „Svátky a slavnosti ve starověku“, 7 přednášek, říjen – prosinec 2002, pořadatelé: NM - Náprstkovo muzeum, Společnost česko-arabská a Společnost NM – sekce přátel starověkých civilizací

V přednáškovém sále NpM proběhlo celkem 23 přednášek zorganizovaných ve spolupráci se Společností Česko-arabskou, Společností přátel Afriky, Latinsko-americkou společností, Česko-čínskou společností, Americkým klubem dam, jednotlivci a nakladatelstvími.

Celkem 14 přednášek pracovníků NpM proběhlo především k výstavám zapůjčeným z NpM, ale i k dílčím odborným tématům

České muzeum hudby

Dr. Šustíková, Melodram jako samostatný umělecký druh, problém analýzy notového zápisu a techniky interpretace, Praha Pedagogická fakulta UK, 7. 3. 2002

Dr. Šustíková, Dějiny středoevropského melodramu, Praha, Pedagogická fakulta UK, 21. 3. 2002

Dr. Šustíková, Zdeněk Fibich – člověk a skladatel, přednáška v ČRo-Vltava, vysíláno 29. 6. 2002

Dr. Šustíková, Rousseau – Benda – německý romantismus – Fibich, přednáška v ČRo, vysíláno 17. 7. 2002

Dr. Tauerová – Muzeum Ant. Dvořáka pro Klub amerických dam, přednáška na téma Antonín Dvořák a jeho muzeum, červen 2002

Dr. Tauerová – Jaroslav Ježek, Modrý pokoj Jar. Ježka, pro Společnost přátel Národního muzea - říjen 2002

VII. Věda a výzkum

Oblast vědy a výzkumu byla v Krátkodobé koncepci rozvoje Národního muzea jednoznačně zařazena mezi tři základní činnosti muzea, kterými jsou činnost sbírkotvorná, prezentační a vědeckovýzkumná. Zároveň byla jasně definována role vědeckého tajemníka muzea a zdůrazněna nutnost aktivnějšího postupu v předkládání grantových projektů. V roce 2002 se podařil mimořádný úspěch Knihovně Národního muzea v podobě zpřístupnění katalogu knihovny na Internetu. Pracovníci Národního muzea vyučují na mnoha vysokých školách, pokračuje spolupráce s Vyšší odbornou školou informačních služeb a zapojili se rovněž do Školy muzejní propedeutiky v rámci projektu Asociace muzeí a galerií ČR. Vědeckou činnost Národního muzea nejlépe ilustruje následný přehled vědeckovýzkumných úkolů.

Přírodovědecké muzeum

Studium fyzikálně-chemických a paragenetických vlastností minerálů obsahujících skupinu uranilu, projekt MK ČR, J. Sejkora, J. Litochleb, 2001 – 2004

Studium minerální asociace jako odraz minerogenetických podmínek zvětrávání rudních akumulací, interní úkol, J. Sejkora 2001 - 2004

Exuviace vybraných skupin českých trilobitů, grant AV ČR, J. Bruthansová, 2002 – 2004

Karpologický výzkum českého cenomanu, grant GA ČR, J. Kvaček, 2002 - 2004

Revize a vědecké zpracování kolekce postpaleozoických měkkýšů severní Afriky ve sbírkách Národního muzea, projekt MK ČR, B. Záruba, 1999 – 2003

Bryozoan sediments in Cenozoic tropical environments: How did possible cool-water fauna flourish in the Central Paratethys?, zahraniční grant, K. Zágoršek, 2002 – 2004

Záchranné výzkumy v činných lomech VČS, a.s., externí projekt VČS, V. Turek, R. Horný, K. Zágoršek, J. Bruthansová, od 1996

Morfologicko-systematické a taxonomické zpracování fosilních rostlin a bezobratlých..., interní úkol, V. Turek, R. Horný, J. Kvaček, R. Pátová, J. Bruthansová, B. Ekr, K. Zágoršek, B. Záruba, 1999 – 2004

Rod *Gymnopilus* (houby, řád Agaricales) ve střední Evropě – biodiverzita, ekologie a rozšíření, GA ČR, J. Holec, 2001 – 2002

Biodiverzita lišejníků a lichenikolních hub CHKO Křivoklátsko, projekt MK ČR, J. Kocourková, 2001 - 2004

Lichenoflóra v České republice, interní úkol, J. Kocourková, od 1995

Lichenoflóra Prahy, interní úkol, J. Kocourková, od 1993

Diverzita tropické flóry v českých herbářích – národní dědictví světového významu: sbírky Th. Haenkeho, K. N. Presla a K. Domina, GA ČR, J. Brabec, O. Šída, B. Skočdoplová, 2001 – 2003

Biologie populace *Spiranthes spiralis*..., J. Brabec (spoluřešitel), VaV Západočeského muzea v Plzni, 2000 – 2003

Změny vegetačních poměrů Novobydžovska, interní úkol, B. Skočdoplová, J. Chrtek, H. Franklová, J. Brabec, O. Šída, 2000 – 2004

Bryologický průzkum vybraných území CHKO Křivoklátsko, interní úkol, B. Skočdoplová, 2000 – 2004

Botanická dokumentace lokalit taxonů rodu hořeček..., interní úkol, B. Skočdoplová, J. Chrtek, H. Franklová, J. Brabec, O. Šída, 2000 – 2004

Výzkum flóry Černé Hory, interní úkol, B. Skočdoplová, J. Chrtek, H. Franklová, J. Brabec, O. Šída, 2000 – 2004

Květena středního Kačáku, interní úkol, J. Brabec, O. Šída, 2001 – 2005

Monitorovací studie flóry sanace a rekultivace velkolomu Čertovy schody, finance VČS, a.s., B. Skočdoplová, J. Chrtek, H. Franklová, J. Brabec, O. Šída, od 2000

Botanický průzkum dobývacího prostoru lomu Kosov, finance VČS, a.s., B. Skočdoplová, J. Chrtek, H. Franklová, J. Brabec, O. Šída, od 2000

Zoogeografie, systematika a fylogenetické vztahy obratlovců střední Evropy a východního Středozeří, J. Moravec, M. Anděra, P. Benda, P. Janda, projekt MK ČR, 2001 – 2004

Herpetofauna západní Amazonie, ICOM, Univerzita v Iquitos, velvyslanectví Peru, J. Moravec, od 1999

Geografická proměnlivost vybraných taxonů čeledi Vespertilionidae v západní Paleoarktidě, GA ČR, J. Brabec, 2002 – 2005

Fauna a sytematika netopýrů (Chiroptera) Starého světa, P. Benda, od 1998

Vývoj poznání zvířeny drobných savců jižní části Českomoravské vrchoviny, projekt MK ČR, M. Anděra, 2001 – 2004

Vědecké zpracování arachnologické sbírky Národního muzea a jeho využití pro dokumentaci změn životního prostředí, projekt MK ČR, 2001 - 2004

Survey of endangered fish species of the Morava river systém, zahraniční grant, R. Šanda, 2002 - 2003

Katalog měkkýšů ČR, projekt MK ČR, K. Neumannová, 2001 - 2004

Monitorovací studie fauny a flóry – sanace a rekultivace lomu VČS, jižní a západní stěna. finance VČS a.s., M. Anděra, 1999 – 2003

Výzkum populací od neolitu po současnost, interní úkol, M. Dobisíková, P. Velemínský, V. Kuželka, M. Stloukal, trvalý úkol

Stopové prvky u pravěkých populací, M. Dobisíková, P. Velemínský, 2000 – 2006

Historické muzeum

Keltské oppidum na Třisově, jeho chronologie a význam v kontextu středoevropských oppid na základě materiálu z fortifikace a bran, interní úkol, Z. Karasová, 1999 – 2003

Geodetické zaměření západní brány keltského oppida na Třisově, interní úkol, Z. Karasová, 2002 – 2003

Nálezy římských a raně byzantských mincí v Čechách, GA ČR, J. Militký, 2002 – 2004

Interdisciplinární studium svahových poruch na geodynamicky a archeologicky významných lokalitách, GA ČR, M. Slabina (spoluřešitel), 2001 – 2003

Hmotná kultura středověkých sídel, interní úkol, V. Brych, 1998 – 2006

Reliéfní keramika (kachle) ve sbírce Národního muzea, interní úkol, V. Brych, 2002 – 2003

Katalogizace skla 17. a 18. století, interní úkol, M. Mádl, 2000 – 2004

Katalog malovaných portrétů v oddělení starších českých dějin, interní úkol, L. Sršeň, 1981 – 2017

Šperky ze sbírky Národního muzea, interní úkol, D. Stehlíková, 2001 – 2007

Chladné zbraně ze sbírky Národního muzea, interní úkol, E. Šnajdrová, 1996 – 2006

Příběh Knihy o Kosti, interní úkol, J. Čechura, 2002 – 2003

Vilém Hromádko – odborné zpracování osobního fondu, interní úkol, L. Jůn, 2002 – 2003

Jaroslav Jiljí Jahn – odborné zpracování osobního fondu, interní úkol, J. Pešková, 2002 – 2003

MUSAION – stálá národopisná expozice, interní úkol, J. Langammerová, 2002 – 2004

Současní malíři na skle, interní úkol, A. Voříšková, 2001 – 2004

České betlémy, interní úkol, D. Sedláková, 2001 – 2004

Lidový nábytek, interní úkol, H. Mevaldová, 2002 – 2004

České, moravské a slezské mince – Chaurova sbírka interní úkol, J. Hásková, 1999 – 2004

Problematika prvních českých mincí – 10. století, interní úkol, L. Polanský, 2002 – 2005

Měnový a mincovní vývoj v českých zemích za Marie Terezie - soupis mincí ve sbírce NM, interní úkol, Z. Holečková, 2000 – 2003

Prozatímní divadlo 1862-1883, projekt MK ČR, V. Štěpán, M. Trávníčková, 1999 – 2003

Divadlo na Vinohradech ve fotografii O. Houskové, interní úkol, V. Pecharová, 2000 – 2004

Vývojové tendence české scénografie 20. století, interní úkol, V. Koubská, 2002 – 2005

Proscénia, prospekty a opony a kulisy v loutkářské sbírce divadelního oddělení NM, interní úkol, J. Kostroun, 2002 – 2003

Ženy v českém sportu a tělesné výchově 1860-1938, GA ČR, J. Schůtová, 2001 – 2003

80 let českého volejbalu (1921-2001), interní úkol, H. Havránková, 2001 – 2003

Rozpad tělovýchovných struktur v zemích tzv. reálného socialismu v období 1989 – 1992 a současný stav v jednotlivých zemích, interní úkol, A. Roček, 2001 – 2003

Sběratelství antiky jako součást kulturně společenského vývoje v českých zemích, projekt MK ČR, M. Dufková, 2001 – 2003

Antická keramika ze sbírkových fondů českých zemí (etapa: Řecké vázy ze sbírky NM II, vázy z Mnichova Hradiště), interní úkol, M. Dufková, 2001 – 2004

Antické lampy ze sbírky Národního muzea, interní úkol, H. Svobodová, 2001 – 2004

Knihovna Národního muzea

Soupis tisků 1. poloviny 16. století v zámeckých knihovnách ČR, interní úkol, P. Mašek, 1995 – 2010

Soupis alchymistické literatury z fondů zámeckých knihoven, interní úkol, L. Antonín, 1998 – 2005

Zpravodajské tisky ze 16. a 17. století ve fondech Knihovny Národního muzea, interní úkol, E. Stejskalová, trvale

Systematické zpracování sbírky kramářských písňových tisků Knihovny Národního muzea a dalších českých sbírek, interní úkol, E. Ryšavá, M. Čermáková, J. Šachlová, trvale

Bibliografický soupis českých kramářských tisků 19. století jako součást národní retrospektivní bibliografie, interní úkol, E. Ryšavá, M. Čermáková, J. Šachlová, trvale

Mediální studia na přelomu tisíciletí, vzdělávací CD-ROM pro Ministerstvo školství ČR, projekt MŠMT, M. Sekera, 2002 – 2003

Zpřístupnění generálního jmenného katalogu KNM na Internetu, projekt MK ČR-VISK 5, M. Klučinová, 2000 – 2002

Vytváření informační infrastruktury KNM a zkvalitnění služeb, projekt MK ČR – VISK 3, M. Klučinová, 2002

Náprstkovo muzeum

Numismata Orientalia Regni Bohemiae – Arab-Sasanian Corpus, interní úkol, V. Novák, 2002 – 2004

Redistribuční mechanismy v chetitském hospodářství ve 2. polovině 2. tisíciletí př. n. l., GA ČR, J. Součková, 2000 – 2003

Systematika afrických sbírek, interní úkol, J. Kandert, trvale

Systematika severoamerických sbírek v souvislosti se sociokulturní změnou ve společnosti původních obyvatel Ameriky, interní úkol, K. Klápšťová, 1998 – 2005

Čínské lidové umění, interní úkol, Z. Černá, 1997 – 2004

Japonské umělecké řemeslo, interní úkol, A. Kraemerová, trvale

Indické umělecké řemeslo, interní úkol, D. Pospíšilová, trvale

Systematika fotografických sbírek, interní úkol, J. Todorovová, 2001 – 2005

České muzeum hudby

Václav Jan Tomášek (1774 – 1850). Tematický katalog díla, projekt MK ČR, M. Kabelková, 2001 – 2004

Tematický hudební katalog hudebních pramenů bývalého literátského bratrstva v Rokycanech od 2. poloviny 16. století do 1. třetiny 17. století, projekt MK ČR, K. Maýrová, 2001 – 2004

Vincenz Maschek. Tematický katalog díla, projekt MK ČR, J. Mikuláš, 2001 – 2004

Reflexe hudebního života první třetiny 20. století v díle Hugo Boettingera, projekt MK ČR, E. Paulová, 2001 – 2004

Výzkum nejstarších pramenů Beethovenova díla v českých a moravských archivech a knihovnách, interní úkol, J. Fojtíková, 1997 – 2005

Život a dílo K. B. Jiráka ve světle jeho korespondence, interní úkol, J. Frei, 1999 – 2004

Výzkum nenotových dokumentů k biografii Bohuslava Martinů v pražských i mimopražských fondech, interní úkol, K. Maýrová, od 2000

Metodologie práce s notovými archiváliemi, interní úkol, J. Mikuláš, 2001 – 2003

Dramaturgie komerčních zvukových nosičů v kontextu vývoje záznamu zvuku, interní úkol, V. Mojžíš, od 2001

Výzkum pramenů k dějinám českého melodramu, interní úkol, V. Šustíková, 2000 – 2006

Repertoár Šakovy filharmonie, interní úkol, V. Šustíková, 2001 – 2005

VISK 6 - Memoriae Mundi Series Bohemica 2002, projekt MK ČR, O. Mojžíšová, J. Plecítá (spoluřešitel), M. Pospíšil (spoluřešitel), 2002 – 2003

Mezinárodní databanka pramenů a literatury o A. Dvořák, interní úkol, M. Hallová, 1991 – 2020

Přípravná fáze a zahájení souborného kritického vydání díla A. Dvořáka, GA ČR, M. Pospíšil, J. Tauerová (spoluřešitelé), trvale

VIII. Edice Národního muzea a výběr z publikací

Edice Národního muzea 2002

Sborník Národního muzea, řada A, B, C

Časopis Národního muzea

Muzejní a vlastivědná práce – Časopis Společnosti přátel starožitností

Numismatické listy

Annals of Náprstek museum
LYNX – Mammaliologické zprávy
Fontes Archeologici Pragenses

Výběr z publikací Národního muzea 2002

- Klápšťová, K., Vilímková, O.: Cesty k bohům. NM Praha, 2002.
- Brych, V., Přenosilová, V.: České hrady a tvrze ve starých vyobrazeních. Výběrový katalog sbírky grafiky a drobné kresby Národního muzea v Praze. Praha 2002.
- Stehlíková, D.: Carbunculus, Granatus, Zrnakoč – sedmnáct století českého granátu, Praha 2002.
- Motošková, M.: Praha – Paris 1918 – 1938. Národní muzeum, Praha 2002.
- Mück, Hans-Dieter, Mašek, P., Antonín, L.: Im böhmischen Zauberkreise. Goethes Reisen in böhmischen Bäder 1785 – 1823, Eine Koproduktion des Fördervereins Auerstedt e.V. mit Nationalmuseum in Prag, 2002.
- Sekera, M.: Kontury vývoje českého novinářství na území Čech. In: Dějiny českého novinářství a českých novinářských spolků. (Katalog k výstavě, spoluautoři: Alexandra Blodigová, Jan Jiráček, Barbara Köpplová), Praha 2002.

IX. Hospodaření Národního muzea

Národní muzeum obdrželo v roce 2002 příspěvek na činnost v objemu 231.014 tis. Kč (tj. meziroční nárůst o 61.134 tis. Kč).

Z těchto zdrojů byla částka 80.486 tis. Kč účelově vázána na konkrétní akce:

- Výstavní projekt „Střed Evropy okolo roku 1000“ :	45.034 tis. Kč
- Rekonstrukce objektů ČMH-Karmelitská (neinvestiční část):	23.376 tis. Kč
- Granty MK ČR a GA ČR :	3.861 tis. Kč
- Odstraňování následků povodní	1.454 tis. Kč
- Digitální zaměření hlavní budovy NM	1.000 tis. Kč
- Ostatní	5.761 tis. Kč

V příspěvku na činnost nebyly adekvátně zohledněny některé potřeby NM, a to zejména:

Příspěvek na provoz nové kapacity - depozitáře Přírodovědeckého muzea NM v Horních Počernicích byl meziročně o 4.660 tis. Kč nižší. Vzniklý deficit NM zčásti eliminovalo na úkor jiných potřeb muzea (stavební údržba, služby).

Složitou ekonomickou situaci umocnily chybějící prostředky v souvislosti s navýšením platových tarifů od 1. 3. 2002 a nárůstem minimální mzdy od 1. 1. 2002, a to v úhrnném objemu cca 1.280 tis. Kč. S použitím překročených plánovaných tržeb se podařilo deficit vykrýt.

V srpnu zasáhly objekty NM hned na několika místech katastrofické povodně nebývalého rozsahu. Z rozpočtu muzea jsme bezprostředně uvolnili část zdrojů ve výši 2.488 tis. Kč.

Srpnové události se negativně promítly nejen do přímých škod napáchaných vzednutou vodou, ale velmi citelně ovlivnily i vývoj tržeb. I přesto celkové rozpočtové výnosy dosáhly objemu 55.725 tis. Kč (tj. meziroční nárůst o 18.948 tis. Kč), přičemž výnosy z hlavní činnosti činily 30.633 tis. Kč.

Celkově NM vynaložilo náklady ve výši 286.632 tis. Kč (tj. meziroční nárůst o 88.697 tis. Kč).

I přes řadu výše uvedených ekonomických komplikací se NM podařilo dosáhnout zlepšeného hospodářského výsledku ve výši 107 tis. Kč.

Přepočtený počet zaměstnanců na rok 2002 byl schválen ve výši 520. Skutečnost přepočteného počtu zaměstnanců činila 520, z čehož vyplývá, že závazně stanovený limit zaměstnanců byl zcela naplněn.

Na výše uvedený počet pracovníků obdrželo NM v průběhu roku mzdové prostředky v celkové výši 68.841 tis. Kč. Skutečnost vyčerpaných prostředků ke konci roku činila 69.705 tis. Kč. Předmětné překročení mzdových nákladů ve výši 864 tis. Kč bylo dokryto z Fondu odměn.

Průměrná mzda činila 11.233 Kč a vzrostla meziročně o 510 Kč. Oproti původnímu rozpisu rozpočtu NM na r. 2002 vzrostla 1.052 Kč.

V oblasti investiční výstavby byly MK ČR poskytnuty zdroje ve výši 152.768 tis. Kč na tyto akce:

- Rekonstrukce objektů ČMH-Karmelitská (investiční část) 99.843 tis. Kč
- Rekonstrukce letohrádku Kinských 49.215 tis. Kč
- Rehabilitace NKP Památník na Vítkově 2.000 tis. Kč

- ISO mikroskop 750 tis. Kč

- Věda a výzkum 960 tis. Kč

Do roku 2003 převádíme nevyčerpané prostředky - 18.861 tis. Kč z akce rekonstrukce letohrádku Kinských a 2.000 tis. Kč na zajištění příprav rehabilitace NKP Památníku na Vítkově.

Přehled hospodaření: viz. Příloha č. 1.

X. Organizační struktura k 31. 12. 2002

Ředitelství Národního muzea

Generální ředitel Národního muzea

PhDr. Michal Lukeš

Statutární zástupce generálního ředitele

PhDr. Eduard Šimek, CSc. (do 14. 1. 2002)

PhDr. Jana Součková, DrSc. (od 15. 1. 2002)

Vedoucí sekretariátu generálního ředitele, referát CES

PhDr. Michal Stehlík (od 16. 2. 2002)

Vedoucí oddělení

Osobní oddělení

Věra Barvínková

Oddělení ostrahy a dozoru

Danuše Příbylová

Oddělení automatizace informačních systémů

Ing. Martin Bok

Referát interního auditu a kontroly

Ing. Kristina Klevarová (od 27. 5. 2002)

Vědecký tajemník Národního muzea

PhDr. Eduard Šimek, CSc.

Přírodovědecké muzeum

Ředitel

RNDr. Jiří Litochleb

Vedoucí oddělení

Oddělení mineralogicko – petrologické

RNDr. Jiří Litochleb

Oddělení paleontologické

RNDr. Vojtěch Turek, CSc.

Oddělení mykologické

Mgr. Jan Holec, Dr.

Oddělení botanické

RNDr. Jiří Brabec

Oddělení entomologické

RNDr. Josef Jelínek, CSc.

Oddělení zoologické

RNDr. Miloš Anděra, CSc.

Oddělení antropologické

RNDr. Miluše Dobisíková

Kroužkovací stanice

Mgr. Jaroslav Cepák

Laboratoř preventivní konzervace

Ing. Jindřiška Droženová

Historické muzeum

Ředitel

PhDr. Eduard Šimek, CSc. (do 19. 8. 2002)

PhDr. Věra Přenosilová (pověřena řízením od 19. 8. 2002)

Vedoucí oddělení

Oddělení prehistorie a protohistorie

PhDr. Milan Lička, CSc.

Oddělení starších českých dějin

PhDr. Věra Přenosilová

Archiv NM

Prof. PhDr. Jaroslav Čechura, DrSc. (do 31. 5. 2002)

PhDr. Milena Běličová (pověřena vedením od 1. 6. 2002)

Oddělení národopisné

PhDr. Jiřina Langhammerová

Oddělení numismatické

PhDr. Jarmila Hásková, CSc.

Oddělení divadelní

PhDr. Vlasta Koubská

Tyršovo muzeum tělesné výchovy a sportu

PhDr. Květoslava Štursová

Oddělení novodobých českých dějin

PhDr. Stanislav Slavík

Oddělení historické expozice

PhDr. Magdalena Rychlíková

Oddělení klasické archeologie

PhDr. Marie Dufková, CSc.

Oddělení ústředních depozitářů Terezín

Pavel Panaš

Knihovna Národního muzea

Ředitel

PhDr. Helga Turková

Vedoucí oddělení

Oddělení základní knihovny

Mgr. Alena Skwarlová

Oddělení rukopisů a starých tisků

PhDr. Marie Ryantová, CSc.

Oddělení časopisů

PhDr. Eva Stejskalová (do 31. 8. 2002)

Mgr. Martin Sekera, PhD. (od 2. 9. 2002)

Oddělení zámeckých knihoven

PhDr. Petr Mašek

Oddělení knižní kultury

PhDr. Daniela Štěpánová

Oddělení služeb

Mgr. Marie Klučinová

Oddělení mezinárodní výměny

PhDr. Jarmila Kučerová

Náprstkovo muzeum

Ředitel

PhDr. Jana Součková, DrSc.

Vedoucí oddělení

Oddělení mimoevropské numismatiky

PhDr. Vlastimil Novák, Dr.

Oddělení knihovny NpM

PhDr. Milena Secká, CSc.

Oddělení pravěku a starověku Přední Asie a Afriky

PhDr. Jana Součková, DrSc.

Oddělení mimoevropské etnografie

PhDr. Jiřina Todorovová, CSc.

Oddělení asijských kultur

PhDr. Dagmar Pospíšilová, CSc.

Oddělení péče o sbírky

Ing. Jana Kadeřábková

Oddělení práce s veřejností

Mgr. Hana Meisnerová (do 17. 11. 2002)

Mgr. Marie Zothová (od 18. 11. 2002)

Oddělení provozu elektronických systémů Praha

Vladimír Malý (do 30. 6. 2002)

Milan Štros (od 1. 7. 2002)

Oddělení provozu elektronických systémů Liběchov

Ludmila Klimovičová

České muzeum hudby

Ředitel

PhDr. Markéta Hallová

Vedoucí oddělení

Oddělení hudebně – historické

PhDr. Jana Fojtíková

Oddělení hudebních nástrojů

PhDr. Bohuslav Čížek, CSc.

Muzeum Bedřicha Smetany

PhDr. Olga Mojžíšová

Muzeum Antonína Dvořáka

PhDr. Jarmila Tauerová

Středisko osvěty a propagace

Ředitel

Mgr. Lukáš Viktora

Vedoucí oddělení

Oddělení výstavní

Jan Michálek

Oddělení propagace a tisku

Dr. Radoslava Schusterová

Oddělení osvětové

PhDr. Libuše Ziebikerová

Oddělení obchodně provozní

Staša Řezníčková

Ekonomicko provozní útvar

Ředitel

Mgr. Milan Plaček

Vedoucí oddělení

Oddělení ekonomické

Jaroslav Janů

Oddělení informační soustavy

Ing. Miloslava Vodičková

Oddělení technické

Jiří Prostecký

Oddělení stavební

Marcela Kočová

Oddělení správy areálu a depozitářů Horní Počernice

Ivan Hloušek

XI. Výhled 2003

Na rok 2003 byl připraven „Plán hlavních úkolů Národního muzea“, který obsahuje tyto zásadní body:

- a. Provést organizační změny, změny a novely následných norem a ostatních řídicích dokumentů (uvést v účinnost nový organizační řád NM, provést organizační změny a zajistit funkčnost nového systému, včetně řídicích mechanismů, vnitřních rozpočtových pravidel, podpisových práv, oběhu účetních dokladů atd.)
- b. Stavební a investiční akce (zejména - dokončit rekonstrukci objektu Českého muzea hudby v Karmelitské ul., dokončit rekonstrukci letohrádku Kinských, realizovat generální opravu střešního pláště místodržitelského letohrádku v Královské oboře, provést II. etapu oprav objektů areálu zámku Liběchov, které byly poškozeny povodní v srpnu 2002, realizovat II. etapu oprav objektů v Terezíně poškozených povodní v srpnu.2002, dokončit III. etapu generální rekonstrukce fasády na Muzeu Bedřicha Smetany, zahájit předprojektovou přípravu rekonstrukce hlavní budovy NM, zahájit předprojektovou přípravu rehabilitace NKP Národního Památníku na Vítkově)
- c. Sbírkotvorná činnost (zahájit revizi sbírky NM, stanovit sbírkotvornou strategii NM jako celku, dále jednotlivých složek a jednotlivých podsbírek, aktualizovat a nově stanovit sbírkotvorné priority NM)
- d. Hospodářská a mzdová politika (zajistit navýšení rozepsaného příspěvku na činnost při současném zvyšování podílu vlastních zdrojů, získat provozní a mzdové prostředky pro nové kapacity uváděné do provozu v průběhu roku 2003, vypracovat jednotný postup při řešení platových poměrů zaměstnanců NM, provést adekvátní zařazení pracovních činností do platových tříd dle nového katalogu prací)

- e. Propagace a osvětová činnost (vytvořit a uvést v činnost systematickou propagaci Národního muzea jako celku, zintenzívnit marketingové aktivity a zvýšit počet sponzorů NM, propagačně a marketingově zabezpečit výstavu „Voda a život“)
- f. Automatizace, digitalizace, rozvoj výpočetní techniky a technologií (rozšířit síť HB NM, zahájit vývoj modelové databáze evidence sbírky, napravit pochybení zjištěná při inventarizaci softwaru, zahájit rekonstrukci stránek www.nm.cz, zpracovat postup a možnosti NM v oblasti digitalizace, zajistit přístup k internetu dislokovaným pracovištím NM)
- g. Výstavní činnost (uskutečnit projekt „Voda a život“ věnovaný oslavě 185. výročí vzniku NM, dokončit přípravu scénáře národopisné expozice Historického muzea NM, zahájit práce na expozici Českého muzea hudby v Karmelitské ulici, připravit libreto a uživatelský záměr NKP Národní Památník na Vítkově, naplnit stanovený výstavní plán na rok 2003)
- h. Zpracovat „Dlouhodobou koncepci rozvoje Národního muzea“

PhDr. Michal Lukeš, v.r.

Generální ředitel Národního muzea

XII. Příloha č. 1 – Přehled hospodaření

Rozvaha organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací (v tis. Kč na dvě desetinná místa) sestavená k 31. 12. 2002

Název organizace: Národní muzeum
Právní forma: příspěvková organizace

Úč OÚPO 3

AKTIVA

		č.ř.	Stav k 1.1.	Stav k 31.12.
A. STALÁ AKTIVA		001	1 059 940,14	1 194 007,42
ř. 09+15+26+33+41				
1. Dlouhodobý nehmotný majetek				
Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	(012)	002		245,00
Software	(013)	003	372,06	681,96
Ocenitelná práva	(014)	004		
Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	(018)	005	1 264,76	1 455,16
Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	(019)	006		
Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku	(041)	007	245,00	
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	(051)	008		
Dlouhodobý nehmotný majetek celkem ř. 02 ž 08		009	1 881,82	2 382,12
2. Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku				
Oprávký k nehmotným výsledkům výzkumu a vývoje	(072)	010		-31,89
Oprávký k softwaru	(073)	011	-111,75	215,89
Oprávký k ocenitelným právům	(074)	012		
Oprávký k drobnému dlouhodob. Nehmot. majetku	(078)	013	-1 264,76	1 455,16
Oprávký k ostatnímu dlouhodob. Nehmot. majetku	(079)	014		
Oprávký k DNK celkem ř.10-14		015	1 376,51	1 702,94
3. Dlouhodobý hmotný majetek				
pozemky	(031)	016	115 653,53	115 653,53
umělecká díla a předměty	(032)	017	189,87	189,87
stavby	(021)	018	1 192 654,37	1 232 812,13
samostatné movité věci a jejich soubory	(022)	019	282 551,75	272 410,19
pěstítelské celky trvalých porostů	(025)	020		
základní stádo a tažná zvířata	(026)	021		
drobný dlouhodobý hmotný majetek	(028)	022	64 652,49	63 663,00
ostatní dlouhodobý hmotný majetek	(029)	023		
pořízení dlouhodobého hmotného majetku	(042)	024	55 774,77	195 887,35
poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	(052)	025		386,16
dlouhodobý hmotný majetek celkem ř. 16 až 25		026	1 711 476,78	1 881 002,23
4. Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku	(081)	027	-510 199,11	-531 373,84

Oprávky ke stavbám	(082)	028	-77 527,40	-92 983,72
Oprávky k movitým věcem	(085)	029		
Oprávky k pěstitelským celkům trvalých porostů	(086)	030		
Oprávky k základ. stádu a taž. zvířatům	(088)	031	-64 315,44	-63 316,43
Oprávky k drobnému dlouhodob. hmot. majetku	(089)	032		
Oprávky k ostatnímu dlouhodob. hmot. majetku		033	-652 041,95	-687 673,99
Oprávky DHM celkem ř. 27 až 32				
5. Dlouhodobý finanční majetek				
majetkové účasti v podnicích s rozhodujícím vlivem	(061)	034		
	(062)	035		
majetkové účasti v podnicích s podstatným vlivem	(063)	036		
ostatní dlouhodobé cenné papíry a vklady	(066)	037		
půjčky podnikům ve skupině	(067)	038		
ostatní dlouhodobé půjčky	(069)	039		
ostatní dlouhodobý finanční majetek	(043)	040		
pořízení dlouhodobého finančního majetku		041		
Dlouhodobý finanční majetek celkem ř. 34 až 40				
B. OBĚŽNÁ AKTIVA				
ř. 51+75+89+119+124		042	40 600,45	42 104,65
1. Zásoby				
materiál na skladě	(112)	043	362,96	321,06
pořízení materiálu a materiál na cestě	(111,119)	044		
nedokončená výroba	(121)	045		
polotovary vlastní výroby	(122)	046		
výrobky	(123)	047		
zvířata	(124)	048	10,30	10,30
zboží na skladě	(132)	049	2 538,18	2 695,37
pořízení zboží a zboží na cestě	(131,139)	050		
Zásoby celkem ř. 43 až 50		051	2911,44	3026,73
2. Pohledávky				
odběratelé	(311)	052	1653,54	2 226,39
směnky k inkasu	(312)	053		
pohledávky za eskontované cenné papíry	(313)	054		
poskytnuté provozní zálohy	(314)	055	56,27	76,20
pohledávky za rozpočtové příjmy	(315)	056		
ostatní pohledávky	(316,395)	057	344,69	313,47
součet ř. 52 až 57		058	2 054,50	2616,06
pohledávky k účastníkům sdružení	(358)	059		
sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	(336)	060		
daň z příjmu	(341)	061		
ostatní přímé daně	(342)	062		
daň z přidané hodnoty	(343)	063		
ostatní daně a poplatky	(345)	064		
pohledávky z pevných termínových operací	(373)	065		
součet ř. 61 až 64		066		
nároky na dotace a ostatní zúčtování se st. rozpočtem	(346)	067		
		068		
nároky na dotace a ostatní zúčtování s rozpočtem ÚSC	(348)		908,19	1 137,61
součet ř. 67 až 68		069		
pohledávky za zaměstnanci	(335)	070	0,20	
pohledávky z emitovaných dluhopisů	(375)	071		
jiné pohledávky	(378)	072	908,39	1 137,61

opravná položka k pohledávkám součet ř. 70 až 73 Pohledávky celkem ř. 58+59+60+65+66+69+74	(391)	073 074 075		2 962,89	3 753,67
3. Finanční majetek					
pokladna	(261)	076		34,56	32,37
peníze na cestě	(262)	077			
ceniny	(263)	078		236,09	365,59
součet ř. 76 až 78		079		270,65	397,96
běžný účet	(241)	080		23 082,11	12822,02
běžný účet FKSP	(243)	081		968,38	1 186,61
ostatní běžné účty	(245)	082		10 186,08	20 696,97
součet ř. 80 až 82		083		34 236,57	34 705,60
majetkové cenné papíry k obchodování	(251)	084			
dlužné cenné papíry k obchodování	(253)	085			
ostatní cenné papíry	(256)	086			
pořízení krátkodobého finančního majetku	(259)	087			
součet ř. 84 až 87		088			
Finanční majetek celkem ř. 79+83+88		089		34 507,22	35 103,56
4. Prostředky rozpočtového hospodaření					
základní běžný účet	(231)	090			
vkladový výdajový účet	(232)	091	x		
příjmový účet	(235)	092	x		
běžné účty peněžních fondů	(236)	093			
běžné účty státních fondů	(224)	094			
běžné účty finančních fondů	(225)	095			
součet ř. 90 až 95		096			
poskytnuté dotace organizačním složkám státu	(202)	097	x		
poskytnuté dotace vkladovému výdajovému účtu	(212)	098	x		
poskytnuté dotace příspěvkovým organizacím	(203)	099	x		
poskytnuté dotace ostatním subjektům	(204)	100	x		
poskytnuté dotace příspěvkovým organizacím	(213)	101	x		
poskytnuté dotace ostatním subjektům	(214)	102	x		
součet ř. 97 až 102		103			
poskytnuté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty	(271)	104			
poskytnuté přech. Výpomoci příspěvk. Organizacím	(273) (274)	105 106			
poskytnuté přech. Výpomoci podnikatelským subj.	(275) (277)	107 108			
poskytnuté přech. Výpomoci ostatním organizacím	(221)	109 110	x x		
poskytnuté přech. Výpomoci fyzickým osobám	(218)	111	x		
součet ř. 104 až 108	(410)	112	x		
limity výdajů	(420)	113	x		
zúčtování výdajů územních samosprávních celků	(430)	114	x		
materiální náklady	(440)	115	x		
služby a náklady nevýrobní povahy	(450)	116	x		
cestovné a ostatní výplaty fyzickým osobám	(460)	117			
mzdové a ostatní osobní náklady		118			
dávky sociálního zabezpečení					
manka a škody		119			
součet ř. 112 až 117					
Prostř. Rozp. Hosp. celkem ř. 96+103+109+110+111+118				218,90	220,69
5. Přechodné účty aktivní					
náklady příštích období	(381)	120		218,90	220,69
příjmy příštích období	(385)	121			

kursové rozdíly aktivní	(386)	122		
dohadné účty aktivní	(388)	123		
Přechodné účty aktivní celkem ř. 120 až 123		124	218,90	220,69
ÚHRN AKTIV		125	1 100 540,59	1 236 112,07
ř.				
01+42				
PASIVA				
C. VLASTNÍ ZDROJE		126	1 087 953,68	1 220 684,77
ř.				
130+131+138+141+151+158				
1. Majetkové fondy				
fond dlouhodobého majetku	(901)	127	1 059 072,72	1 193 866,42
fond oběžných aktiv	(902)	128	7 107,04	7 107,04
fond hospodářských činností	(903)	129		
oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků	(902)	130		
Majetkové fondy celkem ř. 127 až 129		131	1 066 179,76	1 200 973,46
2. Finanční a peněžní fondy				
fond odměn	(911)	132	26,45	2 224,48
fond kulturních a sociálních potřeb	(912)	133	1 255,69	1 219,33
fond rezervní	(914)	134	5 053,69	6 409,52
fond reprodukce majetku	(916)	135	12 376,05	9 750,71
peněžní fondy	(917)	136		
ostatní finanční fondy	(918)	137		
Finanční a peněžní fondy celkem ř. 132 až 137		138	18 711,88	19 604,04
3. Zvláštní fondy organizačních složek státu				
státní fondy	(921)	139		
ostatní zvláštní fondy	(922)	140		
Zvláštní fondy OSS celkem ř. 139 až 140		141		
4. Zdroje krytí prostředků rozpočtového hospodaření				
financování výdajů organizačních složek státu	(201)	142	x	
financování výdajů územních samosprávných celků	(211)	143	x	
bankovní účty k limitům organizačních složek státu	(223)	144	x	
vyúčtování rozpočt. příjmů z běžné činnosti OSS	(205)	145	x	
vyúčtování rozpočt. příjmů z běžné činnosti ÚSC	(215)	146	x	
vyúčtování rozpočtových příjmů z finančního majetku	(206)	147	x	
vyúčtování rozpočtových příjmů z finančního majetku		148	x	
zúčtování příjmů územních samosprávných celků	(216)	149	x	
přijaté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty	(217)	150		
Zdroje krytí prostř. rozp. hosp. celkem ř. 124 až 150	(272)	151		
5. Hospodářský výsledek				
a) z hospodářské činnosti ÚSC a činnosti PO	(963)	152	x	107,27
hospodářský výsledek běžného účetního období		153	-5 649,88	
nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	(932)	154	8 711,92	
		155		
	(931)	156		

hospodářský výsledek ve schvalovacím řízení	(933)	157		
b) převod zúčtování příjmů a výdajů z minulých let	(964)			
c) saldo výdajů a nákladů	(965)			
d) saldo příjmů a výnosů		158	3 062,04	107,27
157 součet ř. 152 až 157				
D. CIZÍ ZDROJE		159	12 586,91	15 427,30
ř. 160+166+189+196+201				
1. Rezervy zákonné	(941)	160		
2. Dlouhodobé závazky				
emitované dluhopisy	(953)	161		
závazky z pronájmu	(954)	162		
dlouhodobé přijaté zálohy	(955)	163		
dlouhodobé směnky k úhradě	(958)	164		
ostatní dlouhodobé závazky	(959)	165		
Dlouhodobé závazky celkem ř. 161 až 165		166		
3. Krátkodobé závazky				
dodavatelé	(321)	167	4 708,57	5 578,47
směnky k úhradě	(322)	168		
přijaté zálohy	(324)	169		
ostatní závazky	(325)	170		
pohledávky z pevných termínových operací	(373)	171	2 382,27	3 139,07
součet ř. 167 až 171		172		
závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a vkl.	(367)	173	7 090,84	8 717,54
	(368)	174		
závazky k účastníkům sdružení				
Součet ř. 173 až 174				
zaměstnanci	(331)	175	2 249,77	2 663,97
ostatní závazky vůči zaměstnancům	(333)	176	6,93	48,04
součet ř. 176 až 177		177	2 256,70	2 712,01
závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	(336)	178	2 458,38	3 170,28
	(341)	179		
daň z příjmů	(342)	180	591,56	842,13
ostatní přímé daně	(343)	181		
daň z přidané hodnoty	(345)	182		
ostatní daně a poplatky		183	591,56	842,13
součet ř. 180 až 183		184		
vypoř. přeplatků dotací a ost. závazků se st. rozpočtem	(347)	185		
	(349)	186		
vypoř. přeplatků dotací a ost.závazků s rozpočtem ÚSC	(379)			
součet ř. 185 až 186		187		
jiné závazky		188		
Krátkodobé závazky celkem ř.		189	12 397,48	15 441,96
4. Bankovní výpomoci a půjčky				
dlouhodobé bankovní úvěry	(951)	190		
krátkodobé bankovní úvěry	(281)	191		
eskontované krátkodobé dluhopisy (směnky)	(282)	192		
emitované krátkodobé dluhopisy	(283)	193		
ostatní krátkodobé finanční výpomoci	(289)	194		
součet ř. 193 až 194		195		
Bankovní výpomoci a půjčky celkem ř. 190+191+192+195		196		
5. Přechodné účty pasivní				
výdaje příštích období	(383)	197		

výnosy příštích období	(384)	198		
kursové rozdíly pasivní	(387)	199	-17,77	-14,66
dohadné účty pasivní	(389)	200	207,20	
Přechodné účty pasivní ř. 197 až 200		201	189,43	-14,66
ÚHRN PASIV		202	1 100 540,59	1 236 112,07
126+159	ř..			

PŘÍLOHA organizačních složek státu
územních samosprávných celků
a příspěvkových organizací
(v tis. Kč na dvě desetinná místa)
sestavená k 31. 12. 2002

Název organizace : Národní muzeum

Sídlo :

Právní forma příspěvková organizace

Úč OÚPO 5 – 02

Název údaje	Č.ř.	Stav k 1.1	Stav k 31. 12.
Dotace celkem na dlouhodobý majetek ze stát. rozpočtu (z AE k účtu 346)	01	x	165 978,79
z toho : systémové dotace na dlouhodobý majetek	02	x	101 552,79
z toho : na vědu a výzkum	03	x	960,00
na vzdělávání pracovníků	04	x	
na informatiku	05	x	
individuální dotace na jmenovité akce	06	x	64 426,00
Přijaté prostředky ze zahraničí na dlouhodobý majetek (z AE k účtu 916)	07	x	
Dotace celkem na dlouhodobý majetek z rozpočtu ÚSC (z AE k účtu 348)	08	x	
Dotace na provoz celkem ze stát. rozpočtu	09	x	231 014,00
Z toho : na vědu a výzkum	10	x	6 511,00
na vzdělávání pracovníků	11	x	
na informatiku	12	x	
Dotace na provoz celkem z rozpočtu ÚSC	13	x	
Přijaté prostředky na provoz ze zahraničí (z AE účtu 691)	14	x	
Poskytnuté návratné fin. výpomoci mezi rozpočty – krajskému úřadu (úč. 271)	15		
Poskytnuté návratné fin. výpomoci mezi rozpočty – obci (úč. 271)	16		

Přijaté návratné fin. výpomoci mezi rozpočty – ze stát. rozpočtu (úč. 272)	17		
Přijaté návratné fin. výpomoci mezi rozpočty – od krajského úřadu (úč. 272)	18		
Přijaté návratné fin. výpomoci mezi rozpočty – od obce (úč. 272)	19		
Přijaté návratné fin. výpomoci mezi rozpočty – od státních fondů (úč. 272)	20		
Přijaté návratné fin. výpomoci mezi rozpočty – od ost. veřej. rozpočtů (úč. 272)	21		
Poskytnuté přech. výpomoci příspěvkovým org. – org. složku státu (úč. 273)	22		
Poskytnuté přech. výpomoci příspěvkovým org. – krajským úřadem (úč. 273)	23		
Poskytnuté přech. výpomoci příspěvkovým org. – obcí (úč. 273)	24		
Krátkodobé bankovní úvěry (účet 281) tuzemské	25		
zahraniční	26		
Emitované krátkodobé dluhopisy (účet 283) v tuzemsku	27		
v zahraničí	28		
Ostatní krátkodobé finanční výpomoci (účet 289) tuzemské	29		
zahraniční	30		
Směnky k úhradě (účet 322) tuzemské	31		
zahraniční	32		
Dlouhodobé bankovní úvěry (účet 951) tuzemské	33		
zahraniční	34		
Emitované dluhopisy (účet 953) tuzemské	35		
zahraniční	36		
Dlouhodobé směnky k úhradě (účet 958) tuzemské	37		
zahraniční	38		
Ostatní dlouhodobé závazky (účet 959) tuzemské	39		
zahraniční	40		
Nakoupené dluhopisy a směnky k inkasu celkem (z účtů 063, 253 a 312)	41		
Z toho : krátkodobé dluhopisy a směnky ÚSC (z účtů 253 a 312	42		
komunální dluhopisy ÚSC (z účtu 063)	43		
ost. dluhopisy a směnky veř. rozpočtů (z úč. 063, 253 a 312)	44		

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY
Organizačních složek státu
územních samosprávních celků
a příspěvkových organizací
(v tis. Kč na dvě desetinná místa)
sestavený k 31. 12. 2002

Úč OÚPO 4

Název organizace : Národní muzeum
Sídlo :
Právní forma : příspěvková organizace

Číslo účtu	Název ukazatele	Číslo Řádku	Činnost	
			hlavní	hospodářská
501	spotřeba materiálu	01	11 841,45	
502	spotřeba energie	02	15 664,22	
503	spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek	03		
504	prodané zboží	04	1 458,84	
511	opravy a udržování	05	48 977,69	
512	cestovné	06	1 435,90	
513	náklady na reprezentaci	07	101,11	
518	ostatní služby	08	79 018,03	
521	mzdové náklady	09	71 609,44	
524	zákonné sociální pojištění	10	24 083,65	
525	ostatní sociální pojištění	11		
527	zákonné sociální náklady	12	1 418,80	
528	ostatní sociální náklady	13	435,93	
531	daň silniční	14		
532	daň z nemovitosti	15	62,78	
538	ostatní daně a poplatky	16	281,04	
541	smluvní pokuty a úroky z prodlení	17		
542	ostatní pokuty a penále	18	19,52	
543	odpis pohledávky	19	93,05	

544	úroky	20		
545	kurzové ztráty	21	11,55	
546	dary	22		
548	manka a škody	23	571,99	
549	jiné ostatní náklady	24	2 322,54	
551	odpisy dlouhodobého hmot. a nehmot. majetku	25	27 195,63	
552	zůstatková cena prodaného dlouhodob. Hmot. a nehmot.	26	28,90	
553	prodané cenné papíry a vklady	27		
554	prodaný materiál	28		
556	tvorba zákonných rezerv	29		
559	tvorba zák. oprav. položek	30		
	ÚČTOVÁ TRÍDA 5 CELKEM (řádek 1 až 30)	31	286 632,06	
601	tržby za vlastní výroby	32		
602	tržby z prodeje služeb	33	26 995,33	
604	tržby za prodané zboží	34	1 899,40	
611	změna stavu zásob nedokončené výroby	35		
612	změna stavu zásob polotovarů	36		
613	změna stavu zásob výrobků	37		
614	změna stavu zvířat	38		
621	aktivace materiálu a zboží	39	1 738,23	
622	aktivace vnitroorganizačních služeb	40		
623	aktivace dlouhodobého nehmotného majetku	41		
624	aktivace dlouhodobého hmotného majetku	42		
641	smluvní pokuty a úroky z prodlení	43	9,00	
642	ostatní pokuty a penále	44		
643	platby za odepsané pohledávky	45		
644	úroky	46	231,27	
645	kurzové zisky	47	0,03	
648	zúčtování fondů	48	5 611,84	
649	jiné ostatní výnosy	49	19 227,63	
651	tržby z prodeje dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku	50	12,60	
652	výnosy z dlouhodobého finančního majetku	51		
653	tržby z prodeje cenných papírů a vkladů	52		
654	tržby z prodeje materiálu	53		

655	výnosy z krátkodobého finančního majetku	54		
656	zúčtování zákonných rezerv	55		
659	zúčtování zákonných opravných položek	56		
691	provozní dotace	57	231 014,00	
	ÚČTOVÁ TŘÍDA 6 CELKEM (řádek 32 až 57)	58	286 739,33	
	HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK PŘED ZDANĚNÍM (řádek 58 – 31)	59	107,27	
591	daň z příjmů	60		
595	dodatečné odvody daně z příjmů	61		
	HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK PO ZDANĚNÍ (řádek 59 – 60 – 61)	62	107,27	